

Underveisrapport eNorge 2009

– Status for måloppnåelse og tiltak – oktober 2006

e-norge

FØRNYINGS- OG
ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET

Forord

Regjeringa har ein ambisjon om å gjere Noreg til ein leiande kunnskapsnasjon. Vi ønskjer å tryggje velferdsstaten for framtida. Vi vil satse på fellesskapsløysingar gjennom ein sterk, dugande og framtidretta offentleg sektor. På den måten kan vi sikre innbyggjarane gode tenester, valfridom og innverknad. Difor må vi og vera dei flinkaste til å fornye og utvikle offentleg sektor i tråd med folk sine behov, og i takt med tida den skal fungere i. Dei løysingane som var gode for ti år sidan, er ikkje nødvendigvis det om ti år frå no.

Vi har tru på at ein sterk og effektiv offentleg sektor er ein føresetnad for eit konkurransedyktig næringsliv, og at eit konkurransedyktig næringsliv er ein føresetnad for ein god offentleg sektor. Gode rammevilkår og gode tenester frå det offentlege forenkler næringslivet sin kvardag. Slik kan ressursar frigjerast til verdiskaping.

Soria Moria-erklæringa stakar ut prinsippar for ein IKT-politikk for realisering av dei konkrete måla i planen eNoreg 2009. eNoreg vart fyrste gong lansert i juni 2000 av regjeringa Stoltenberg I. eNoreg har som formål å trekkje opp ei sams retning for IKT-utviklinga. Fokus og innhald i planane har endra seg i takt med utviklinga. Den noverande eNoreg 2009 vart lagt fram i juni 2005, og har eit særleg fokus på tverrgående initiativ og prosjekt for samhandling på tvers av dei ulike forvaltningsnivåa. For å utdjupe og vidareutvikle politikken til regjeringa, vil vi i laupet av 2006 leggje fram ei brei stortingsmelding om IKT-politikk.

Undervegsrapporten skal syne kor vi står nett no, og gi ny giv til vidare arbeid. Vi må heile tida stille spørsmål om vi er på rett spor. Er vi sikre på at undervisninga på skulen er tilpassa den elektroniske kvardagen? Korleis vert digitale verkty tekne i bruk i det offentlege? Kan bruken bli betre? Undervegsrapporten inneheld statistikkar og tal som kan gi ei kvalifisert vurdering av status for dei 31 måla i eNoreg-planen. Rapporten gir óg ein status for dei 21 tiltaka i planen. Ein rapport som denne skal difor vere eit arbeidsdokument for å fremje vidare innsats. På mange område innan IKT har vi eit solid grunnlag å byggje vidare på. Utfordringa no blir å utnytte våre føremoner til å skape gevinstar og betre tenester.

Oslo, oktober 2006

Heidi Grande Røys
Fornyings- og administrasjonsminister

Innholdsfortegnelse

Sammendrag	2
1 Soria Moria og eNorge	4
1.1 Soria Moria-erklæringen angir retning for IKT-utviklingen	4
1.2 Helhetlig stortingsmelding om IKT-politikken	4
1.3 eNorge 2009 – hovedbudskap	4
1.4 En bred og koordinert oppfølging	6
1.5 eKommune 2009	6
1.6 Viktige initiativer og prosjekter	7
2 Vi er i ferd med å ta det digitale spranget	10
2.1 Et meget godt utgangspunkt	10
2.2 Statusbilde eNorge oktober 2006	10
2.3 Seks sentrale utfordringer	13
3 Status for realisering av eNorges målsetninger	15
3.1 Om metode og datagrunnlag	15
3.2 Kvalitativ og kvantitativ gjennomgang av målene i eNorge 2009	15
4 Status for gjennomføring av prioriterte tiltak	29
4.1 Statusbeskrivelse tiltak	29
Vedlegg:	
Kildehenvisninger, referanser og nettkilder	36

Sammendrag

Vi har kommet et langt sprang nærmere med å realisere eNorge 2009. Statusbildet pr oktober 2006 viser at det er en markant utvikling i forhold til en rekke av målene. Norge er i verdens-toppenn når det gjelder utbredelse av teknologi, det har vi visst lenge. Norge har en høy bruk og velutviklet infrastruktur for IKT i forhold til andre land. IKT står også sentralt i norsk økonomisk utvikling på makronivå. Regelverket er moderne, og oppdatert til å gi gode rammevilkår både for brukere, det offentlige og etablert næringsliv. Vår felles utfordring blir nå å omgjøre disse fortrinnene til håndfaste gevinster. Underveisrapporten for eNorge viser at vi har ressursene, men at vi må bli flinkere til å bruke dem til å skape nye verdier i eksisterende næringer, til å skape nye næringer, til fornying av offentlig sektor, til å øke deltagelsen og til å gjøre livet rikere for befolkningen gjennom god og innovativ bruk av informasjonsteknologi.

Det er altså svært mange positive elementer i IKT-utviklingen. Det er allikevel en rekke utfordringer igjen, hvis målene i eNorge skal nås. Det er fortsatt utfordringer knyttet til nær sagt alle samfunnsområder og dynamikken gjør samtidig at vi aldri kommer helt i mål. Det vil alltid komme nye utfordringer å ta tak i. Digitalisering er i ferd med å bli så omfattende at det griper inn i måten vi organiserer arbeidsprosesser på, måten vi tilegner oss kompetanse og ny læring og hvordan vi samhandler mennesker imellom. Kompetanse er en grunnleggende forutsetning for å ta teknologien i bruk, både for næringslivet, offentlig sektor og den enkelte. Dette gjelder både teknologisk spisskompetanse og brukerkompetanse. Men forskjeller i tilgang til kompetanse og bruksevner finnes ennå, og store og viktige grupper har praktiske problemer med IKT-bruk i det daglige.

Likevel synes det klart at våre hovedutfordringer i langt større grad er knyttet til strukturelle og kulturelle forhold, til samordning og kompetanse, enn til teknologiske hindre og tekniske utfordringer. Det er derfor ikke tvil om at ambisjonen fremover må være i langt høyere grad enn tidligere å løfte IKT-politikken høyere opp på dagsordenen, og integrere spørsmål om digitalisering i øvrig politikktutforming.

Underveisrapporten peker på *seks sentrale utfordringer* for de kommende års arbeid med å nå målene i eNorge.

Utfordring 1: Sikre digital inkludering

Nordmenn generelt har solid bruk av IKT, men det er fortsatt store demografiske forskjeller. Det er særlig de høyt utdannede og unge som i størst grad har tilgang til og benytter Internett. Det er i høy grad bruk for et nasjonal innsats for å øke den digitale kompetansen, for alle lag av befolkningen, men kanskje særlig for seniorenene.

Utfordring 2: Bruk av IKT i undervisning stagnerer på for lavt nivå

Det er gjennom de siste år investert store beløp i IKT i norsk skole, og digital kompetanse er nylig skrevet inn i samtlige læreplaner som en av de grunnleggende ferdigheter på lik linje med lesing, skriving og regning i grunnopplæringen. Tross dette massive fokus benyttet flertallet av norske elever på 7. og 9. trinn i perioden 2003–2005 PC i mindre grad enn 1 time i den ukentlige undervisningen – og bruken var stagnerende.

Utfordring 3: Å utnytte digitalisering til å endre arbeidsprosessene i det offentlige

Mellom 80 og 90 pst av departementene, fylkeskommunene og kommunene har innført elektroniske arkiver. Men kun halvparten av virksomhetene har innført reell elektronisk saksbehandling. Bruk av elektronisk signatur må øke markant for å høste gevinstene ved innføring av elektronisk saksbehandling. Det må også sikres at digital ledelse blir en integrert del av lederrollen i det offentlige. Ledere må bli flinkere til å bruke teknologien aktivt til å skape bedre organisasjoner så vel som bedre tjenester og produkter.

Utfordring 4: Flere og bedre digitale tjenester rettet mot innbyggere og næringsliv

Tjenesteportalen Altinn har hatt stor suksess med å tilby offentlige digitale tjenester til næringslivet. Dette gjelder bl.a. for store volumtjenester som f.eks. omsetningsoppgave. Det er likevel behov for å utvikle flere og bedre digitale tjenester rettet mot næringslivet, og å gjøre tjenestene bedre kjent og lettere tilgjengelig. Tilsvarende er det behov for å sikre tilstrekkelig mange og gode tjenester til innbyggerne ved lansering av MinSide.

Utfordring 5: Raskere overgang til bruk av elektroniske forretningsprosesser og ehandel i offentlig sektor

Det er en uttalt målsetning at 25 pst av volumet for offentlige driftsinnkjøp i 2009 skal være helt eller delvis skaffet tilveie gjennom konkurranser basert på elektroniske prosesser for samhandling med næringslivet. Status pr oktober 2006 viser at det har skjedd en viss overgang, men at det er langt til målet.

Utfordring 6: Økt offentlig prioritering av forskning på IKT

Det offentlige bidraget til IKT-forskning har hatt minimal vekst fra 2000 til 2005, og næringslivets egen forskningsinnsats er synkende. Vi trenger mer kunnskap på aller høyeste og nyskapende nivå også innenfor IKT. Det er behov for prioritering av denne innsatsen, ikke minst fra næringslivets side.

1. Soria Moria og eNorge

1.1 Soria Moria-erklæringen angir retning for IKT-utviklingen

Regjeringen har i Soria Moria-erklæringen en uttalt ambisjon om å gjøre Norge til en ledende kunnskaps- og IKT-nasjon. Det er et mål å sikre at alle har mulighet og motivasjon for å tilegne seg nødvendig kompetanse til å nyttiggjøre seg teknologi og nye tjenester på en best mulig måte. Alle må få tilgang til kunnskap og innsikt som gjør det mulig å delta i de demokratiske prosessene. Dette skal skje innen rammene av et inkluderende samfunn og arbeidsliv der det tas hensyn til den enkeltes evner og muligheter. Alle skal ha like muligheter til nødvendig kompetanse uavhengig av geografi.

Et av virkemidlene for å nå disse målene er realisering av handlingsplanen eNorge. eNorge-planene ble lansert første gang i 2000 av regjeringen Stoltenberg 1, delvis som en respons til at EU la frem sin første eEurope-plan. I juni 2005 ble den nåværende eNorge 2009 lagt frem av regjeringen Bondevik II. Regjeringen støtter prinsippene som slås fast i planen og vil aktivt følge opp realiseringen av disse målsettingene. På enkelte områder vil det imidlertid være nødvendig å justere tidspunkt for realisering av målsettingene.

eNorge 2009 utgjør en konkret IKT-plan for perioden frem mot 2009. Tiltak og prosjekter i planen skal utløse samfunnsmessige gevinster av IKT og styrke den enkeltes muligheter i det digitale samfunnet. I eNorge fremgår det at det skal presenteres regelmessige statusrapporter for IKT-utviklingen. Hensikten med denne rapporten er dels å beskrive hvordan eNorge følges opp, dels å beskrive status og utfordringer for de ulike målsettingene og dels rapportere på status og gjennomføring av de 31 målene og de 21 prioriterte tiltakene i perioden frem til 2007. Rapporten gir også en samlet vurdering av områder der vi har kommet langt, samt områder der det bør settes inn ekstra krefter.

1.2 Helhetlig stortingsmelding om IKT-politikken

IKT-politikken innvirker på og utfordrer en rekke politikkområder og samfunnssektorer. For å bidra til en større samfunnsdebatt omkring IKT-politikk i Norge, vil Stortinget inviteres til en helhetlig og bred drøfting av IKT-politikken gjennom en egen stortingsmelding. Meldingen vil legges frem i løpet av 2006. Det vil bli første gang Stortinget får mulighet til en slik bred behandling av IKT-politikken. Meldingen vil se bredere på flere sektorer enn

det eNorge-planen gjør, bl.a. i forhold til IKTs rolle for forskning, innovasjon og næringsutvikling, digital kompetanse og digitale ferdigheter, digitalt innhold, elektronisk forvaltning, personvern og sikkerhet. Meldingen vil skissere overordnede konsekvenser av IKT på de øvrige politikkområdene og stake ut langsiktige mål og veivalg i forhold til realisering av informasjonssamfunnet. Meldingen vil blant annet ta opp hvordan staten kan medvirke til at folk blir flinkere til å bruke Internett og andre digitale tjenester, og hvordan det offentlige kan gi folk et bedre elektronisk tilbud.

1.3 eNorge 2009 – hovedbudskap

eNorge 2009 har tre overordnede målområder:

- Enkeltmennesket i det digitale Norge
- Innovasjon og vekst i næringslivet
- En samordnet og brukertilpasset offentlig sektor.

Det første hovedområdet er knyttet til enkeltmennesket i det digitale Norge. Det skal legges til rette for aktiv deltakelse og brukerorienterte tjenester fra offentlig og privat sektor. Elektronisk forvaltning skal utvikles til å bli hovedgrenseflate mot innbyggere og næringsliv. Utvikling av tjenestene skal baseres på brukernes premisser, og tjenestene skal tilrettelegges for brukere med ulike behov. Offentlige tjenester skal gjøres tilgjengelig via flere plattformer og kanaler i tillegg til PC, for eksempel gjennom mobiltelefon eller digital-TV. For å nå disse målsettingene skal det vurderes egne virkemidler som oppmuntrer til bruk av digitale tjenester. Eksempler på dette kan være utsatte frister for innlevering og innrapportering til det offentlige og at man som bruker får raskere svar eller redusert saksbehandlingstid dersom leveringen skjer elektronisk.

I dag utvikler hver enkelt kommune og den enkelte statlige etat sine egne elektroniske tjenester. En slik desentralisert tjenestetutvikling skal fortsette, men for å gjøre tilgangen til offentlige tjenester så enkel som mulig for brukerne, vil arbeidet med *næringslivsportalen* Altinn og *innbyggerportalen* MinSide stå særlig sentralt. Et annet sentralt punkt er at utviklingen av digitale tjenester fra det offentlige skal bygge på åpne standarder. Bruk av spesielle tekstbehandlingssystem, nettleesere og epost-lesere, skal ikke være avgjørende for tilgangen til offentlige tjenester.

Det at flere og flere tjenester blir tilrettelagt elektronisk krever at

satsing på digital inkludering. eNorge-planen har som mål at det i løpet av 2007 skal være etablert ordninger som sikrer at alle som ikke selv har tilgang til Internett, har tilbud om å få utført tjenester på nett i sitt nærmiljø. Lokale offentlige og private kontorer har en viktig rolle i å tilby tilgang til Internett, til de som ikke har det hjemme, eller som ikke forstår seg på bruken av det. Viktig i så måte er bibliotek, kommunale servicekontor, NAV-kontorer osv. De som selv ikke ønsker å ta i bruk elektroniske verktøy skal fortsatt gis tilbud om ordinære tjenester via den enkelte etat, kommunale servicetorg, osv.

Regjeringen er sterkt opptatt av å fjerne digitale skiller. Målet er å skape et inkluderende samfunn, der alle får like muligheter til å ta del i den digitale samfunnsutviklingen. Sentralt i dette står satsingen for å skape et utdanningssystem som er i fremste rekke når det gjelder utvikling og pedagogisk utnyttelse av IKT i undervisning og læring. I de nye læreplanene for grunns- og videregående skole fra 2006 er bruk av digitale verktøy nå en av fem grunnleggende ferdigheter i tillegg til å lese, skrive, regne og uttrykke seg muntlig. Dette integreres nå i læreplanene i alle fag, på alle nivåer, og på fagets premisser.

Det andre hovedområdet i eNorge 2009 er knyttet til vekst og verdiskaping. Regjeringen vil føre en økonomisk politikk som sikrer norsk konkurransevne. Norge skal være et meget godt land å drive næringsvirksomhet i. Det arbeides for å videreutvikle en kunnskapsbasert økonomi basert på høy omstillingsevne og verdiskaping. Vekst i IKT-sektoren er både et redskap for å oppnå dette og en indikator på i hvilken grad man lykkes. Videre spiller staten en viktig rolle i å legge til rette for stabile rammebetingelser for næringslivet og å bidra til å forenkle bedriftenes hverdag.

Når det gjelder elektroniske tjenester til næringslivet, er målsetningen at Norge skal være ledende internasjonalt når det gjelder å tilby elektroniske tjenester fra offentlig sektor. Tungvinte former for innrapportering til det offentlige har av næringslivet vært oppgitt som en særlig flaskehals. Det satses spesielt på å gjøre hverdagen enklere for bedrifter. Altinn er et godt eksempel på dette. Altinn er *næringslivet* sitt verktøy for enkel og effektiv dialog med offentlig forvaltning og er en av regjeringens tre hovedlinjer for å forenkle og legge til rette for størst mulig verdiskaping i næringslivet. Det er en målsetting at næringslivet i løpet av 2008 skal få én inngangsportal til alle

offentlige tjenester, ett sted å finne og sende inn alle pålagte skjema og andre tjenester.

Det offentlige handler for om lag 260 milliarder kroner hvert år, og av dette går rundt 120 milliarder til produkter eller tjenester som er relatert til daglig drift, en type innkjøp som er svært godt egnet for elektronisk handel. Om offentlig sektor kan redusere arbeidet sitt med kjøp av varer og tjenester med bare noen få prosent, vil dette kunne frigjøre betydelige ressurser som kan brukes både til fornying og til økt innsats for mer velferd. I tillegg vil offentlige innkjøpere ved å opptre som profesjonelle og krevende kunder bidra til å styrke næringslivets konkurransevne. Derfor satses det aktivt på overgang til elektroniske innkjøp og ehandel i offentlig sektor, med fokus på tiltak for kompetanseutvikling i offentlige og private virksomheter, tiltak for organisasjonsmessig omstilling, samt innføring og bruk av nye rutiner og elektroniske støttesystemer.

Videre fokuseres det på å gjøre det enklere og rimeligere for næringslivet å få tilgang til offentlig innsamlet informasjon, som grunnlag for viderebearbeiding og verdiskaping. Det er ønskelig at forholdene legges best mulig til rette slik at dette potensialet dras nytte av.

Det tredje hovedområdet omfatter samhandlingen internt i offentlig sektor. Norge har lenge vært en aktiv bruker av IKT i offentlig sektor, og IKT har blitt et viktig redskap for å oppnå gevinster knyttet til effektivitet, til å forbedre kvaliteten av offentlige tjenester og til fornying av offentlig sektor generelt. I perioden frem til 2009 skal det legges til rette for digital samhandling i offentlig sektor slik at formell kommunikasjon mellom offentlige virksomheter skal skje elektronisk. For å nå dette målet er det behov for strengere krav til koordinering og bruk av felles IKT-standarder, og at standarder må kunne gjøres obligatorisk der samhandlingshensyn krever det. Elektronisk samhandling skal være et virkemiddel for å sikre samordning og forenkling i forvaltningen både internt i det offentlige og mot brukere. For å få til økt utveksling og samordning av data i det offentlige er det behov for etablere en mer enhetlig og felles IKT-arkitektur i offentlig sektor. Dette er særlig utfordrende, idet det utvikles løsninger der svært mange virksomheter er involvert.

1.4 En bred og koordinert oppfølging

Realisering av IKT-politikken involverer mange virksomheter, både i offentlig og privat sektor. På de fleste fagområder pågår det både store og små prosjekter som underbygger eNorges målsettinger. Fornyingsarbeidet på sentralt nivå legger særlig vekt på utforming av tiltak som støtter brukerrorettet, åpenhet, effektivisering, kvalitet og medvirkning. IKT er blant de viktigste verktøy vi har i dette arbeidet. eNorge-oppfølgingen har vært særlig orientert mot etablering og realisering av tverrgående prosjekter som kan støtte opp under arbeidet lokalt. De enkelte departementer har ansvar for å utforme og realisere tiltak innen sine ansvarsområder. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har på sin side ansvar for å samordne IKT-politikken på tvers av departementene. For å nå de overordnede målene i eNorge 2009 er arbeidet bl.a. rettet mot gjennomføring av 21 prioriterte tiltak i planen. Ansvar for realisering av de konkrete prosjekter og tiltak involverer imidlertid de enkelte departementene og virksomheter innen alle sektorer og på ulike nivå.

En rekke større prosjekter og reformer vil være vesentlig for å støtte opp under eNorges målsettinger og i det generelle arbeidet med fornying av offentlig sektor. I staten kan vi fra den senere tid nevne bl.a. sykehusreformen, politireformen, pensjonsreformen og etablering av en ny arbeids- og velferdsordning (NAV). Disse endringene vil fortsette, og i denne utviklingen er bruk av IKT av fundamental betydning, og en integrert del av omstillingen. For eksempel er IKT helt vesentlig for etablering av den nye arbeids- og velferdsforvaltning. IKT-kostnadene for gjennomføring av fase 1 i NAV-reformen er alene budsjettert til flere hundre millioner kroner.

Innen kommunal sektor pågår det også omfattende endringer. En utviklingsorientert kommunesektor skal levere tjenester av høy kvalitet. Dette innebærer et stort forventningspress om fornying, særlig for små kommuner. Mange mindre kommuner har begrensede ressurser og kompetanse på IKT-området og har behov for konkret støtte og veiledning dersom målene skal nås. Kommunene står også overfor betydelige utfordringer når det gjelder bruk av IKT innenfor tunge sektorer som helse- og omsorg og utdanning og når det gjelder utvikling av elektroniske tjenester til innbyggere og næringsliv. For å sikre at vi kommer videre med de nasjonale satsingene, bl.a. målene om at norsk skole skal bli en foregangsskole i verden med hensyn til bruk

av IKT i undervisning og læring, har regjeringen i 2006 styrket kommuneøkonomien med 5,7 milliarder i frie midler. For 2007 legges det opp til en ytterligere økning på ca 2,4 milliarder kroner i frie midler.

I de senere år er det også etablert et bredt samarbeid i offentlig sektor når det gjelder gjennomføring av IKT-politikken. Koordineringsorganet for eForvaltning ble etablert i desember 2004 og består av 16 toppledere fra statlig og kommunal sektor. Organet ledes av fornyingsministeren. Koordineringsorganet gir råd til fornyingsministeren i spørsmål som angår elektronisk samhandling i og med offentlig sektor, blant annet knyttet til utvikling av elektroniske tjenester til publikum, bruk av åpne IT-standarder, og IKT-baserte samarbeidsformer i offentlig sektor. Hittil har Koordineringsorganet blant annet vært engasjert i spørsmål knyttet til løsninger for autentisering og elektronisk signatur og utviklingen av MinSide. I tillegg har Koordineringsorganet gitt innspill til etablering av nye forvaltningsstandarder basert på åpne IT-standarder, det vil si formater og standarder som ikke er sterkt knyttet til bestemte IKT-leverandører. For å bidra til innspill til videreutvikling og koordinering av IKT-politikken står også eNorge-forum sentralt. Forumet består av representanter fra bransje, akademia og interesseorganisasjoner og gir innspill til fornyingsministeren om videreutvikling av norsk IKT-politikk.

1.5 eKommune 2009

eNorge utgjør en overbygning for IKT-politiske initiativer på statlig nivå samtidig som planen er veiledende for kommunesektoren. Innen kommunesektoren har Kommunenes Sentralforbund vært aktivt med i utarbeidelsen av eNorge. Parallelt har kommunesektoren ved KS utviklet en egen IKT-plan, kalt eKommune 2009 som ble vedtatt av sentralstyret i KS i september 2005. Planene er godt samkjørte, og begge har konkrete og ambisiøse mål.

eKommune 2009 inneholder 38 mål som KS mener at kommunesektoren bør realisere på IKT-området innen 2009. Samtidig inneholder planen 39 tiltak som KS tar sikte på å gjennomføre for å støtte opp om IKT-utviklingen. eKommune-strategien har fått betydelig oppmerksomhet og gjennomslag i kommunesektoren. Mange kommuner har fordelt heftet til folkevalgte og ledere for å sette fokus på utfordringer og muligheter ved bruk av moderne informasjons- og kommunikasjonsteknologi. Mange kommuner

har også lagt målsettingene i dokumentet til grunn for utvikling av egne strategier og handlingsplaner.

KS har i løpet av de siste 2-3 år utviklet en rekke hjelpemidler og verktøy, delvis i samarbeid med statlige organer, for å støtte IKT-utviklingen i kommunene. Det er bl.a. utviklet kravspesifikasjon for eServicetorg, verktøykasse for strategisk IKT-planlegging, standard for integrasjon mellom sak/arkiv-systemer og fagsystemer og veileder for interkommunalt IKT-samarbeid osv. Et av regjeringens viktigste virkemidler for bredbånd og elektroniske tjenester er Høykom-programmet, under Fornøyings- og administrasjonsdepartementet. Med støtte fra Høykom er det satt i gang et større prosjekt for implementering av elektroniske tjenester i et stort antall kommuner og flere andre tiltak er under forberedelse. I tillegg er det nylig utarbeidet en handlingsplan for utvikling og innføring av ByggSøk i samarbeid med bl.a. Statens bygnings-tekniske etat og det er under utarbeiding en egen strategi- og handlingsplan for helse- og omsorgstjenesten i kommunene.

1.6 Viktige initiativer og prosjekter **Etablering av MinSide**

Et av de mest omtalte og sentrale prosjektene under eNorge-planen er MinSide. MinSide skal bli et virtuelt servicekontor på Internett. Målsetningen er at i løpet av 2009, skal alle relevante offentlige tjenester som har innbyggerne som målgruppe, være tilgjengelige gjennom MinSide. MinSide som kommunikasjonskanal skal gi den enkelte innbygger mulighet til å gi sitt samtykke til å motta informasjon og vedtak elektronisk. Hver enkelt innbygger skal selv kunne velge om henvendelser fra og kommunikasjon med det offentlige skal skje elektronisk. Innbyggerportalen MinSide ble satt i pilotdrift for en lukket brukergruppe ved utgangen av 2005, men er ennå ikke gjort offentlig tilgjengelig. MinSide står nå foran en snarlig offentlig lansering. For 2007 vil regjeringen øke satsingen på å videreutvikle MinSide fra 6 millioner kroner i 2006 til 13 millioner i budsjettforslaget for 2007.

Løsningen for bl.a. MinSide var basert på innlogging ved bruk av felles sikkerhetsportal for offentlig sektor. Det har imidlertid vist seg at forretningsmodellen som lå til grunn for sikkerhetsportalen ikke fikk tilslutning fra leverandørene av elektroniske ID'er, og rammeavtalen om sikkerhetsportaltjenester ble derfor i juni 2006 avvirket. For å etablere felles sikkerhetsløsning knyttet til bruk av eID og eSignatur vil det høsten 2006 utarbeides

en strategi for videre fremdrift. Strategien forventes å resultere i etablering av en felles sikkerhetsløsning som eies og forvaltes av det offentlige. En ny løsning antas å være klar første del av 2008. Det vil imidlertid bli utviklet en midlertidig innloggingsløsning for MinSide basert på PIN-koder.

Videreutvikling av Altinn

Arbeidet med å gjennomføre de ambisiøse planene for tjenesteportalen Altinn pågår for fullt. Regjeringens visjon er at Norge skal være ledende internasjonalt når det gjelder å tilby elektroniske tjenester fra det offentlige. Tjenesteportalen Altinn skal videreutvikles som et verktøy for å nå målsettingene om elektronisk kommunikasjon mellom det offentlige og brukerne, og for effektiviserings- og samordningsgevinster for både offentlig og privat sektor. Målsettingen er at næringslivet skal få én felles portal for elektroniske tjenester fra det offentlige. Altinn vil dermed være en spydspiss i arbeidet med fornying av offentlig sektor og vil bidra til å forenkle hverdagen merkbart for private bedrifter. Brukere av tjenestene i Altinn har stor økning, og stadig flere tjenester gjøres tilgjengelig her. Tallet på unike brukere av Altinn ble tidoblet i 2005. I 2006 ble 91 pst. av innleverte aksjonærregisteroppgaver levert via Altinn. I fjor ble reduksjonen i næringslivets belastning beregnet til vel 500 årsverk, i hovedsak kom dette av overgang til elektronisk utfylling og innsending via Altinn. Arbeidet med å ta i bruk esignatur mv er forsinket på grunn av forsinkelser knyttet til sikkerhetsportalen, men det arbeides nå med andre løsninger for å kunne tilby tjenester med signeringsbehov mot slutten av året. Det er et mål at alle relevante offentlige tjenester er tilgjengelige på denne portalen innen 2008.

Digital kompetanse

En vellykket integrering av grunnleggende digitale ferdigheter i de nye læreplanene forutsetter et rikt tilfang av digitale læremidler og kunnskapskilder. Regjeringen vil derfor øke volumet og mangfoldet av digitale læremidler rettet mot videregående opplæring og over tid å redusere elevenes utgifter til læremidler. Regjeringen bevilget 50 millioner til digitale læremidler i revidert nasjonalbudsjett for 2006. Kunnskapsdepartementet vil i 2007 videreføre arbeidet med å kartlegge digitale ferdigheter blant voksne. En arbeidsgruppe ledet av Vox, bestående av representanter for aktuelle fagmiljøer innen forskning, arbeidstaker- og arbeidsgiversiden og interesseorganisasjoner, har utarbeidet forslag til kriterier for digital kompetanse. Kriteriene er utformet

på et overordnet nivå for å kunne gjelde for ulike kanaler eller digitale verktøy. Kunnskapsdepartementet vil i oppfølgingen av dette arbeidet vurdere hvordan slike kriterier kan brukes i det videre arbeidet med å utvikle og kartlegge digitale ferdigheter blant voksne.

Bredbånd til alle

Soria Moria-erklæringen har som mål at hele landet skal ha tilgang til bredbånd i løpet av 2007. Det skal ikke være urimelig geografiske prisforskjeller ved tilknytning til bredbånd og det skal brukes offentlig midler for å bidra til å realisere utbygging i områder hvor det kommersielt ikke lar seg gjøre. Regjeringens viktigste virkemiddel for utvikling av bredbåndsinfrastruktur og elektroniske tjenester i offentlig sektor er Høykom-programmet. Programmet ble i 2006 tilført ytterligere 50 millioner kroner noe som gav en samlet ramme på nær 120 millioner kroner. For 2007 vil regjeringen foreslå 100 millioner kroner til bygging av infrastruktur for bredbånd. Totalt er bevilgningen til bredbånd i 2007 på nær 122 millioner kroner. Dette er den største bevilgningen til programmet noensinne. Programmets distriktsinnretning er styrket, og det satses aktivt på å understøtte prosjekter med potensial for utrulling i større skala samt systematisk å måle og synliggjøre gevinster av prosjektene. Videre prioriteres tiltak for kunnskapsdannelse og spredning. I forbindelse med fordeling av tilleggsbevilgning på 50 millioner kroner ble fylkeskommunene invitert til å ta en aktiv rolle i den videre utbyggingen av bredbånd. Flere fylkeskommuner har allerede gjort dette med stort hell og ambisjonen er at enda flere vil involvere seg.

Viderebruk av offentlig informasjon

Offentlige data er et viktig fellesgode og bør i størst mulig utstrekning gjøres tilgjengelig for innbyggerne. Data produsert av det offentlige kan i tillegg til sin opprinnelige oppgave også gi opphav til spennende produkter og tjenester. De store mengdene grunndata i offentlig eie har reist spørsmål om hvilke muligheter enkeltpersoner og næringslivet har til å få tilgang til relevante data. Det er en viktig målsetting for regjeringen å sikre et sterkere privat engasjement i utnyttelsen og verdiskapingen. Den nye offentlighetsloven, som ble vedtatt våren 2006 og som vil tre i kraft 1.1.2008, fastsetter at innsyn som hovedregel skal være gratis og at alle aktører som viderebruker offentlig informasjon skal likebehandles med hensyn til vilkår og priser. Det skal fastsettes nye forskrifter om betaling ved innsyn og viderebruk av offentlig

informasjon og det vil bli iverksatt en helhetlig prisingspolitikk som skal sikre effektiv viderebruk av offentlige data for økt verdiskaping og utvikling av nye tjenester, med utgangspunkt i gratisprinsippet.

Tilgjengeliggjøring av kulturarven

Store og små institusjoner innen arkiv-, bibliotek- og museumsfeltet forvalter et enestående dokumentasjonsmateriale som gjennom digitalisering kan gjøres lettere tilgjengelig for et større publikum. Digitalisering av kultur- og kunnskapskildene er et viktig ledd i demokratiseringen av samfunnet. Tilgjengeliggjøring av materialet omfatter både konkret digitalisering og etablering av standarder for søking og presentasjon. I tillegg må bruk av materiale som ikke er fritt, klareres med rettighetshaverne. Arbeidet er krevende og det vil være behov for betydelig utstyrmessig og organisatorisk innsats i flere år fremover. Omfattende digitaliseringsprogrammer er satt i gang under Nasjonalbiblioteket og Arkivverket. Statens senter for arkiv, bibliotek og museum (ABM-utvikling) har en sentral rolle i den pågående utviklingen av en nasjonal strategi for digitalisering innen dette feltet.

Elektronisk handel i det offentlige

Omsetningen på markedsplassen ehandel.no har vist jevn økning og vil passere 1 milliard i løpet av 2006. Dette er en økning på mer enn 40 pst over de siste 12 månedene. Med de nye abonnentene som er kommet til i løpet av 2006, bl.a. flere av de regionale helseforetakene, ventes en kraftig økning i omsetningen for 2007 og 2008. Grad av måloppnåelse vil være avhengig av fortsatt oppslutning fra virksomhetene.

Bruk av åpne IT-standarder

Elektronisk samhandling forutsetter at IKT-løsningene kan «snakke sammen». Utfordringen er å finne fram til felles standarder som sikrer at grenseflatene mellom systemer fungerer som de skal, og at man som bruker ikke blir avhengig av bestemte leverandører. Regjeringen har vedtatt en overordnet politikk og tiltak for bruk av åpne IT-standarder i offentlig sektor. I forslag til statsbudsjett for 2007 er det satt av til sammen 10 millioner kroner for å øke utbredelsen av åpne IT-standarder. Overordnede prinsipper og tiltak knyttet til bruken av åpne standarder i offentlig sektor har vært drøftet i Koordineringsorganet for eForvaltning. Videre er det etablert et Standardiseringsråd som skal gi anbefalinger om konkrete åpne IT-standarder som bør legges

til grunn for IKT-systemene i offentlig sektor. På basis av disse anbefalingene vil Fornyings- og administrasjonsdepartementet ta stilling til standarder som bør gjøres obligatoriske eller anbefalte for offentlige virksomheter. Slike standarder skal samles i en såkalt referanse katalog. Første versjon av referanse katalogen skal foreligge ved utgangen av 2006 og vil da omfatte blant annet standarder knyttet til dokumentformater for publisering av offentlig informasjon.

Universell utforming

Regjeringen har en klar målsetting om at all teknologisk utvikling innen IKT og media skal bygge på prinsippet om universell utforming. I dette ligger en klar ambisjon om at alle produkter, tjenester, bygninger og omgivelser skal planlegges slik at de kan brukes på like vilkår av så mange som overhodet mulig. Universell utforming inkluderer hensynet til barn, eldre og andre befolkningsgrupper. Norge.no spiller en viktig rolle i arbeidet med å sette fokus på tilgjengelighet og universell utforming med hensyn til offentlige digitale tjenester. Kvalitetsvurderingen som utarbeides av Norge.no er et viktig virkemiddel for å fremme dette. Kvalitetsvurderingen vektlegger at offentlige nettsider skal tilfredstille tilgjengelighet, brukertilpasning og nyttig innhold av informasjon og tjenester.

2. Vi er i ferd med å ta det digitale spranget

2.1 Et meget godt utgangspunkt

Vi har kommet et langt sprang nærmere med å realisere eNorge 2009. Statusbildet pr oktober 2006 viser at det er en markant utvikling i forhold til en rekke av målene. Vi er i fremste rekke internasjonalt med hensyn til blant annet tilgang til Internett, offentlige tjenester på nett, spredning av mobilteknologi, anvendelser av IKT i industri og næringsliv, gode offentlige registre og effektive betalingsløsninger. Spesielt ser vi at bruken av offentlige digitale tjenester er blitt en naturlig del av innbyggernes og bedriftenes hverdag.

På de fleste internasjonale undersøkelser er Norge blant de fremste i verden når det gjelder befolkningens tilgang til og bruk av Internett. Det er ingen nyhet at nordmenn leverer selvangivelsen elektronisk, men det er interessant at langt over halvparten av oss i dag velger elektronisk innlevering – og tendensen er markant stigende. Dessuten er det interessant at nye digitale tjenester som MinFastlege meget raskt oppnår en stor brukermasse. Nordmenn ønsker med andre ord å ta i bruk de digitale tjenestene. Dette gjør forutsetningene for innbyggerportalen MinSide gode. Lanseringen av MinSide er utsatt, men vil snarlig lanseres offentlig. Forutsetningene for suksess er til stede, folk ønsker å ta i bruk offentlige digitale tjenester.

Bedriftene benytter også i høy grad digitale tjenester. Et stort flertal av norske bedrifter leverer både selvangivelse, omsetningsoppgave og aksjonærregisteroppgave elektronisk gjennom Altinn. Suksessen for de offentlige digitale tjenester skaper gode forutsetninger for ytterligere effektivisering og fornyelse av offentlig sektor. Alt relevant regelverk er gjennomgått for å fjerne rettslige hindringer for elektronisk kommunikasjon, og nytt regelverk ble vedtatt av Stortinget i 2002. Gjennomgangen har brakt Norge et langt skritt fremover. Det er mye som tyder på at den største utfordringen fortsatt er manglende kjennskap til endringer i lov- og regelverk i offentlig og privat sektor. Til tross for dette har anvendelse av IT i næringslivet og elektronisk forretningsdrift fremdeles stort potensial. Små og mellomstore bedrifter har større utfordringer enn store virksomheter, særlig gjelder dette i forhold til kompetanseutfordringer.

Det økte tilbudet av offentlige digitale tjenester gir bare én del av bildet av IKTs effekt og innvirkning på offentlig sektor. Store satsinger har vært knyttet til interne endringer av prosesser og

etablering av registre. Takket være pålitelige registre basert på personnummer, forenklinger i administrative prosedyrer og fornuftig gjenbruk av tilgjengelig informasjon, har vi i Norge en del hel- og halvautomatiske løsninger som få land har maken til. Flere av disse interne endringene ble igangsatt allerede i løpet av åttitallet, noe som har gitt et solid grunnlag for gevinstrealisering i senere år.

Produksjon og anvendelse av IKT spiller en vesentlig rolle for norsk økonomi. IKT gir store økonomiske gevinster for samfunnet. Det er blitt vanlig internasjonalt å dele gevinstene inn i tre hovedkategorier: Gevinster som følge av *investeringer* i IKT, som følge av *produksjon* av IKT, samt de gevinstene i innovasjon og effektivitet som følger av *IKT-bruk*. I Norge ser det ut til at IKT-investeringer og effektivitetsgevinster står sterkest, selv om Norge også har en dynamisk IKT-industri. Også i følge SSBs produktivetsberegninger er det utviklingen innen privat tjenesteyting, spesielt innen varehandel og innenriks samferdsel, som har bidratt til vekst i produktiviteten i Fastlands-Norge det siste tiåret. Utnyttning av ny teknologi er en av årsakene til denne veksten.

Innen kommunesektoren har det vært en positiv utvikling i IKT-bruken de siste 3–4 år. Kommunene har ansvar for hoveddelen av tjenestene til innbyggerne. Mye tyder på at den positive utviklingen har fortsatt og til og med skutt fart i 2006. På den annen side er det betydelige forskjeller kommunene i mellom når det gjelder IKT-bruk og det gjenstår mye før alle muligheter er utnyttet. Kommunene står også overfor betydelige utfordringer når det gjelder bruk av IKT innenfor tunge sektorer som helse- og omsorg og utdanning og når det gjelder å utvikle elektroniske tjenester til innbyggere og næringsliv.

2.2 Statusbilde eNorge oktober 2006

Det er altså svært mange positive elementer i IKT-utviklingen. Det er allikevel en rekke utfordringer igjen, hvis målene i eNorge skal nås. I det følgende oppsummeres kort status for indikatorene for de 3 overordnede temaene i eNorge 2009:

- Enkeltmennesket i det digitale Norge:
- Innovasjon og vekst i norsk næringsliv
- En samordnet og brukertilpasset offentlig sektor

Oppsummeringen er delt inn i tre ulike nivåer avhengig av om målsetningen er i rute og på god vei til å bli realisert etter planen (grønn farge), om deler av tiltaket er i gang, eller om det bør vies

særlig oppmerksomhet for videre fremdrift (gul farge) eller om fremdrift synes kritisk eller av annen grunn er stoppet (rød farge). En helhetlig beskrivelse av status vil gå frem av kapittel 3.

Indikatorer og statusgrunnlag – eNorge 2009

For å etablere et statusgrunnlag for målene i eNorge 2009, har Rambøll Management bidratt til å utarbeide status. Arbeidet har resultert i en oversikt med informasjon om mål, indikatorer og status for hvert av de overordnede temaene og målområdene i eNorge 2009. Det følgende gir en oversikt over status for indikatorene for hvert av de tre hovedområdene i eNorge. Vurderingen av risikonivå for hver indikator står for Rambøll Managements egen regning.

Enkeltmennesket i det digitale Norge:

■ Kritiske punkter:

- Antall undervisningstimer i grunnopplæringen hvor IKT inngår
- Bruk av IKT i fagene i skolen
- Antall brukere av MinSide
- Totalt antall tjenester på MinSide

■ Oppmerksomhetspunkter

- Andelen offentlige virksomheter som oppfyller Norge.no's kriterier for tilgjengelighet
- Andelen arbeidstakere som mener de har tilstrekkelig digital kompetanse til å møte kravene som stilles i arbeidslivet
- Antall elever pr PC i grunnopplæringen
- Elevers tilgang til Internett i grunnopplæringen
- Tilgjengelige målingsverktøy og metoder for verifisering av elevers digitale kompetanse i grunnopplæringen
- Antall interaktive statlige og kommunale tjenester som er tilgjengelige gjennom MinSide
- Antall henvendelser om innsyn, retting og sletting av informasjon i offentlige registre
- Antall løsninger som har lagt til rette for elektronisk uthenting av personinformasjon
- Antall løsninger som gir elektronisk tilgang til kulturarven

■ I rute

- Andelen av befolkningen med tilgang til Internett
- Tilgang til PC og Internett via biblioteker
- Antall læreplaner hvor digital kompetanse er skrevet inn som grunnleggende ferdighet
- Utnyttelse av elektroniske volumtjenester, herunder selvangivelse og søknad om studieplass over Internett
- Andelen som er fornøyd med offentlige digitale tjenester
- Relevans av åndsverkslovgivningen i forhold til dagens digitale utfordringer
- Status for gjennomgang av åndsverkslovgivningen
- Utarbeidelse av nasjonal strategi for digital tilgang til kulturarven

- Andel som leverte selvangivelse elektronisk
- Andel som leverte søknad om studieplass over nett
- Flyttemelding
- Bytte av fastlege

Innovasjon og vekst i norsk næringsliv

■ *Kritiske punkter*

- Omsetning på ehandel.no
- Fordeling av samlet offentlig forskningsinnsats i henhold til prioriterte områder

■ *Oppmerksomhetspunkter*

- Bruken av elektronisk innrapportering for de mellomstore volumtjenestene rettet mot bedrifter
- Andel av næringslivet som er fornøyd med offentlige digitale tjenester
- Evaluering av EU-direktivet om viderebruk av offentlig informasjon
- Antall statlige og kommunale deltakere i Norge digitalt
- Andelen offentlige virksomheter med strategi for elektronisk innkjøp
- Det totale volum for offentlige driftskjøp basert på bruk av elektroniske forretningsprosesser
- Samlet forskningsinnsats i forhold til BNP
- Norsk andel av tildelte prosjektmidler i forhold til finansiering av EUs rammeprogram for forskning

■ *I rute*

- Antallet tilgjengelige kompetansetiltak innen elektronisk forretningsdrift
- Andelen bransjer som dekkes av kompetansetiltak innen elektronisk forretningsdrift
- Antallet interaktive offentlige tjenester som er tilgjengelige gjennom Altinn
- Andelen elektronisk innleverte aksjonærregisteroppgaver
- Andelen elektronisk innleverte omsetningsoppgaver
- Andelen elektronisk innleverte selvangivelser for næringsdrivende
- Iverksettelse av politikk som sikrer effektiv viderebruk av offentlig data
- Gjennomgang og endring av enerettsavtaler om bruk av offentlig data
- Geografisk dekningsgrad av elektroniske sjøkart
- Suksessraten for søknader om deltakelse i EUs rammeprogram for forskning

En samordnet og brukertilpasset offentlig sektor

■ *Kritiske punkter*

- Andelen offentlige virksomheter som har innført elektronisk støttet saksbehandling
- Antallet offentlige virksomheter som bruker eID og eSignatur

■ *Oppmerksomhetspunkter*

- Andelen offentlige virksomheter som har innført elektronisk arkiv
- Antallet IT-systemer i offentlig sektor som benytter åpne standarder
- Andelen offentlige virksomheter som har innarbeidet i plandokumenter bruk av åpne standarder, åpen kildekode og tjenesteorientert arkitektur.
- Andelen data- og dokumentutvekslinger i offentlig sektor som tilfredsstiller forvaltningsstandardene
- Andelen offentlige virksomheter som oppgir at digitaliseringsprosjekter har bidratt til omlegging og forenkling av arbeidsrutiner
- Mengden tradisjonell post gjennom internpostsystemet i sentralforvaltningen

■ *I rute*

- Etablering av forvaltningsstandarder for data og dokumentutveksling
- Retningslinjer for felles brukergrensesnitt
- Andelen som benytter felles brukergrensesnitt i offentlige skjemaer
- Reduksjon av oppgavebyrden for næringslivet knyttet til innrapportering til det offentlige

2.3 Seks sentrale utfordringer

I hovedtrekk viser denne rapporten at det på svært mange områder er betydelig fremdrift. Samtidig vil det fortsatt være utfordringer knyttet til nær sagt alle samfunnsområder og dynamikken gjør at vi aldri kommer helt i mål. Det vil alltid komme nye utfordringer å ta tak i. Digitalisering er i ferd med å bli så omfattende at det griper inn i måten vi organiserer arbeidsprosesser på, måten vi tilegner oss kompetanse og ny læring og hvordan vi samhandler mennesker imellom. Likevel synes det klart at våre hovedutfordringer i langt større grad er knyttet til strukturelle og kulturelle forhold, til samordning og kompetanse, enn til teknologiske hindre og tekniske utfordringer. Dersom en skal nå målene innen 2009 kreves en samordnet innsats på tvers av statlige virksomheter og overfor kommunesektoren ved KS. Samordningen dreier seg både om politikk og strategier, prioritering av ulike utviklingsprosjekter og ikke minst om erfaringsformidling, kompetanseutvikling og støtte til implementering. Det er derfor ikke tvil om at ambisjonen fremover må være i langt høyere grad enn tidligere å løfte IKT-politikken høyere opp på dagsordenen, og integrere spørsmål om digitalisering i øvrig politikktutforming.

Underveisrapporten peker på seks sentrale utfordringer for de kommende års arbeid med å nå målene i eNorge:

Utfordring 1: Sikre digital inkludering

Nordmenn generelt har solid bruk av IKT, men det er fortsatt store demografiske forskjeller. Det er særlig de høyt utdannede og unge som i størst grad har tilgang til og benytter Internett aktivt. Så godt som alle unge bruker Internett, mens under halvparten av nordmenn over 60 år har benyttet Internett i løpet av de siste 30 dager. Dette er en digital generasjonskløft som kan skape polarisering og gjøre det vanskelig for offentlige og private virksomheter å utvikle digitale tjenester til alle og samtidig oppnå gevinster. Dessuten er det et bekymrende faktum, at ca. halvparten av den norske arbeidsstyrken mener at deres PC-ferdigheter ikke er fullstendig eller tilstrekkelig i forhold til kravene som stilles i arbeidslivet. Det er i høy grad bruk for et nasjonal innsats for å øke den digitale kompetansen, for alle lag av befolkningen, men kanskje særlig for seniorenene.

Utfordring 2: Bruk av IKT i undervisning stagnerer på for lavt nivå

Det er gjennom de siste år investert store beløp i IKT i norsk skole, og digital kompetanse er nylig skrevet inn i samtlige læreplaner som en av de grunnleggende ferdigheter på lik linje med lesing, skriving og regning i grunnopplæringen. Likevel preges grunnskoleopplæringen av store forskjeller i tilgang til utstyr og infrastruktur og når det gjelder bruk av IKT i pedagogisk sammenheng. Flertallet av norske elever på 7. og 9. trinn benyttet PC i mindre grad enn 1 time i den ukentlige undervisningen i perioden 2003–2005 – og bruken var stagnerende. Det er også store variasjoner mellom skolene i bruksmengde, men liten variasjon i hvordan IKT brukes. Hvis målet om digital kompetanse skal nås, er det behov for økt fokus på å få IKT inn i selve undervisningen. Sterkere virkemidler enn det som har vært tilfelle til nå, må tas i bruk. Hvis ikke vil elevenes digitale kompetanse utelukkende bli skapt gjennom et massivt medieforbruk utenfor skolen. Avstanden til målene i «Program for digital kompetanse – 2004–2008» er i dag betydelige, særlig med hensyn til målene for 2008.

Utfordring 3: Å utnytte digitalisering til å endre arbeidsprosessene i det offentlige

Mellom 80 og 90 pst av departementene, fylkeskommunene og kommunene har innført elektroniske arkiver. Men kun halvparten av virksomhetene har innført reell elektronisk saksbehandling. Hvis ikke elektronisk saksbehandling ses i sammenheng med arkivsystemet, vil man i mindre grad høste gevinster av disse omstillingene. Et vesentlig element er bruk av elektronisk signatur, som i dag anvendes kun av ca. hver 10. offentlige virksomhet. Bruk av elektronisk signatur må øke markant for å høste gevinster av omlegging til elektronisk saksbehandling. Interessant er det også å registrere, at den interne papirbaserte postomdeling i sentralforvaltningen ikke er falt markert i mengde fra 2004 til 2005. Det er derfor i høy grad bruk for både å løfte bruken av elektroniske signatur og ID på dagsordenen og å legge sterkere vekt på organisatorisk omstilling ved implementering av elektronisk saksbehandling. For ledere i offentlig sektor innebærer dette at det ikke bare skal utvikles kompetanse til å styre IKT-prosjekter, men man skal også utnytte IKT til målrettet og strategisk virksomhetsstyring. Det vil bli viktig å sikre at digital ledelse blir en integrert del av lederrollen i det offentlige.

Utfordring 4: Flere og bedre digitale tjenester rettet mot innbyggere og næringsliv

Tjenesteportalen Altinn har hatt stor suksess med å tilby offentlige digitale tjenester til næringslivet. Dette gjelder bl.a. for store volumtjenester som f.eks. omsetningsoppgave. Det er likevel behov for å utvikle flere og bedre digitale tjenester rettet mot næringslivet, og å gjøre tjenestene bedre kjent og lettere tilgjengelig. Dessuten foreligger det en rekke utviklingsplaner for å utvide tilbudet på Altinn. Imidlertid er det pr dags dato slik at 5 av de 15 mest brukte skjemaene for næringslivet ikke finnes elektronisk. Og av de 15 mest brukte skjemaene i Altinn er det i 2006 kun to skjema som har nådd målet om 75 pst elektronisk innsending. For å øke bruken må det tas høyde for at flertallet av norske bedrifter mener at det finnes for mange ulike offentlige portaler på Internett, og at det er for liten samordning av offentlig informasjon på nettet. Det er i høy grad bruk for både å utvikle flere digitale tjenester rettet mot næringslivet, og å gjøre disse tjenester bedre kjent og lettere tilgjengelig. Tilsvarende er det behov for å sikre tilstrekkelig mange og gode tjenester til innbyggerne ved lansering av MinSide.

Utfordring 5: Raskere overgang til bruk av elektroniske forretningsprosesser og ehandel i offentlig sektor

Det er en uttalt målsetning at 25 pst av volumet for offentlige driftsinnkjøp i 2009 skal være helt eller delvis skaffet tilveie gjennom konkurranser basert på elektroniske prosesser for samhandling med næringslivet. Status pr august 2006 viser et en viss overgang har skjedd, men at det er langt igjen til målet. En undersøkelse fra SSB viser at 31 pst av statlige foretak som selv kjøper varer og tjenester gjennomfører minst en fjerdedel av innkjøpene helt eller delvis ved hjelp av elektroniske prosesser. Nesten halvparten av foretakene har også effektivisering av innkjøp gjennom bruk av elektroniske prosesser i sin IT-strategi. Utfordringen nå er å få ehandel inn som en naturlig del av den strategiske tenkningen i alle foretakene i løpet av 2007. Sentrale elementer i dette arbeidet vil være innføring av nytt innkjøpsregelverk fra 2007, samt utvidelse og forbedring av tilbudet på Markedsplassen ehandel.no fra høsten 2006. Her kreves fortsatt aktiv innsats, da omsetningen pr juni 2006 på Markedsplassen ehandel.no kun var i størrelsesorden 2,4 pst av de samlede driftsinnkjøpene i offentlig sektor.

Utfordring 6: Økt offentlig prioritering av forskning på IKT

Den offentlige finansierte IKT-forskningen har hatt minimal vekst fra 2000 til 2005. Stigningen har vært marginal og er gått fra 420 til 447 millioner kroner. Den prosentvise andel av midler til IKT-forskning over Forskningsrådets budsjetter er sunket fra omkring 13,5 pst i 2000 til under 10 pst i 2005. Til sammenligning har de fire andre områdene som er prioritert i Forskningsmeldingen fra 1999 (marin, medisin, helse og energi) hatt en vekst på mellom 63 og 110 pst. Forskning på IKT har slik sett vært underprioritert i forhold til andre satsningsområder, og det er behov for å prioritere denne innsatsen.

Med Forskningsmeldingen som ble behandlet av Stortinget våren 2005 ble det ambisiøse målet om å bringe norsk forskning og utvikling opp i 3 pst av bruttonasjonalproduktet innført. IKT er sammen med bioteknologi og nye materialer/nanoteknologi én av tre teknologiske prioriteter i denne meldingen. Det er viktig at også privat næringsliv tar i bruk de virkemidler som er blitt opprettet for å fremme forskning og utvikling i næringslivet. Internasjonalt er næringslivets andel av forskning og utvikling på IKT høy sammenlignet med annen næringslivsfinansiert forskning og utvikling. Dette gjelder også i Norge, men det er her rom for en styrking.

3. Status for realisering av eNorges målsetninger

3.1 Om metode og datagrunnlag

For å etablere et statusgrunnlag for målsetningene i eNorge har Rambøll Management på oppdrag fra Fornyings- og administrasjonsdepartementet bidratt til å utarbeide status for målene i eNorge 2009. Arbeidet har resultert i en oversikt med informasjon om mål, indikatorer og status for hvert av de overordnede temaene og målområdene i eNorge 2009. Arbeidet har vært todelt. For det første har Rambøll Management etablert indikatorer for hver av de 31 målsettingene i planen. Etter dette ble det gjennomført en statusmåling som primært ble foretatt gjennom dokumentstudier, tilgjengelig statistikk og personlige intervjuer. Rambøll Management har avslutningsvis vurdert hvert enkelt måls risikonivå i forhold til måloppnåelsen.

En vesenlig utfordring i arbeidet har vært at flere av målene i eNorge har vært krevende å måle. Et eksempel på dette er målet: «I løpet av 2009 skal alle relevante interaktive tjenester som har innbyggerne som målgruppe, være tilgjengelige gjennom innbyggerportalen MinSide». Det er vanskelig å operasjonalisere denne indikatoren, for hva er «alle relevante interaktive tjenester»? Det kreves derfor en subjektiv vurdering hvorvidt målet er nådd eller ikke. I den forbindelse må det understrekes at vurderingen av risikonivå for hver indikator står for Rambøll Managements egen regning, og at datainnsamlingen i flere tilfeller baserer seg på personlige intervjuer.

3.2 Kvalitativ og kvantitativ gjennomgang av målene i eNorge 2009

Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
ENKELTMENNESKET I DET DIGITALE NORGE		
1.1 Digital deltakelse for alle		
 I løpet av 2007 skal det være etablert ordninger som sikrer at alle som ikke selv har tilgang til Internett, har tilbud om å få utført tjenester på nett i sitt nærmiljø	Andel med tilgang til Internett	I 2006 har nå syv av ti husholdninger tilgang til Internett, og 80 prosent av disse er via bredbånd. Tre av fire husholdninger har tilgang til PC, og den blir brukt daglig av 66 prosent av befolkningen. Pr juni 2006 hadde 3.292.000 personer i Norge tilgang til Internett (TNS Gallup). Den samme undersøkelsen viser at det er høyt utdannede og unge som i størst grad har tilgang til og benytter Internett. Mens 97 pst av de mellom 13-19 år har benyttet Internett de siste 30 dager var tilsvarende tall for de over 60 bare 40 pst. Det foreligger klare indikasjoner på et digitalt skille knyttet til både utdanning og alder. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå/TNS Gallup</i>
	Tilgang til PC og Internett via biblioteker	80 pst av befolkningen sier de har brukt Internett de siste 3 måneder. Det vanligste stedet å benytte seg av Internett er i hjemmet (67 pst), mens arbeidsplassen oppgis av 47 pst. Andre steder som benyttes for å få tilgang til Internett er utdanningssted (12 pst), hos en annen person (14 pst) og andre steder (7 pst). Andelen bibliotek der minst én av avdelingene har PC-er til bruk for publikum med tilgang til Internett var i 2004 på 99 pst. Det er kun på de aller minste stedene hvor man ikke har tilgang til Internett på biblioteket. Bibliotek på steder med mindre enn 1000 innbyggere hadde den dårligste tilgangen og her var tallet 92 pst. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå/ABM-utvikling</i>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
	I løpet av 2007 skal 80 pst av offentlige nettstedet oppfylle Norge.no's kvalitetskriterier for tilgjengelighet	Andel av offentlige nettsteder som oppfyller Norge.no's kriterier for tilgjengelighet	De nyeste tallene på dette området er fra 2005. Nye undersøkelser vil bli foretatt i oktober/november 2006. Av de 696 virksomhetene som inngikk i undersøkelsen i 2005, oppnådde 81 pst av virksomhetene minst 50 pst oppfyllelse av tilgjengelighetskriteriene. Dersom grensen legges på 75 pst, som oppfyller tilgjengelighetskriterier, er andelen virksomheter på 32 pst. <i>Kilde: Norge.no's kvalitet 2005-undersøkelse</i>
1.2 Digital kompetanse			
	Som et ledd i videreutviklingen av IA-avtalen vil regjeringen samarbeide med partene i arbeidslivet om tiltak for å forhindre at mangel på grunnleggende digitale ferdigheter i jobbsituasjon fører til tidlig utstøting fra arbeidslivet	Andelen av arbeidstakere som mener de har tilstrekkelig digital kompetanse til å møte de krav som stilles til bruk av PC i arbeidslivet	48 pst av kvinner og 54 pst av menn er helt enig i at de har god nok IKT-kunnskap til å møte de krav som stilles til bruk av PC i arbeidslivet. Henholdsvis 27 og 26 pst er delvis enig. Det betyr at ca. halvparten ikke vurderer sin PC kunnskap som tilstrekkelig i forhold til kravene som stilles i arbeidslivet. <i>Kilde: VOX, eBorger 2006</i>
		Kvalitativ beskrivelse av hvilke tiltak som er iverksatt	Regjeringen har i samarbeid med partene i arbeidslivet blitt enig om en ny IA-avtale for perioden 2006-2009. Det er gjennom virkemidlene i IA-avtalen avsatt tre millioner kroner årlig fra 2007 til tiltak for å synliggjøre seniorer som ressurs i arbeidslivet. Ansvaret for planlegging og gjennomføring av tiltakene er lagt til Senter for seniorpolitikk. Tiltak for å hindre at mangel på grunnleggende digitale ferdigheter i jobbsituasjon fører til tidlig utstøting fra arbeidslivet vil bli vurdert gjennomført innenfor denne satsingen. Arbeidssøkere som mangler nødvendig kompetanse for å komme i arbeid, og som ikke kommer i arbeid gjennom egen innsats og bistand til formidling, vil bli vurdert av Arbeids- og velferdsforvaltningen med tanke på arbeidsmarkeds-tiltak. På AMO-kurs i regi av Arbeids- og velferdskontorene deltar 16 pst av de yrkeshemmede tiltaksdeltakere og 7 pst av de «ordinære» tiltaksdeltakere på rene datakurs. Datafag inngår imidlertid også i en rekke andre AMO-kurs. 45 pst av de yrkeshemmede tiltaksdeltakerne og 26 pst av de ordinære tiltaksdeltakerne deltar på slike kurs. <i>Kilde: Arbeids- og inkluderingsdepartementet</i>
	IKT som læringsverktøy – Elever og studenter skal kunne utnytte IKT på en sikker, fortrolig og kreativ måte for å utvikle de kunnskaper og ferdigheter de trenger som fullverdige deltakere i samfunnet	Antall elever pr. PC	I skoleåret 2005/2006 var det i grunnskolen 5,4 elever pr. PC. I skoleåret 2004/2005 var tallet 6,5. Våren 2005 var det i videregående opplæring i snitt 2,49 elever pr. PC. <i>Kilde: Utdanningsspeilet 2005</i>
		Elevers tilgang til Internett	I skoleåret 2005/2006 var det i grunnskolen 6,3 elever pr. PC. I skoleåret 2004/2005 var tallet 8,0. Våren 2005 var det i videregående opplæring i snitt 2,56 elever pr. PC. <i>Kilde: Utdanningsspeilet 2005</i>
		Antall undervisningstimer i skolen hvor IKT benyttes	Tiden som elever bruker med PC har ikke økt i grunnopplæringen fra 2003-2005. I perioden 2003-2005 nyttet flertallet av norske elever på 7. og 9. trinn PC i mindre grad enn 1 time i den ukentlige undervisningen, og bruken var stagnerende. Elever på VK1 arbeider mer med PC i skolen, og det har også vært en økning fra 2003-2005. <i>Kilde: ITU Monitor 2005</i>
	Bruk av IKT i fagene – IKT skal være integrert i alle fag gjennom læreplaner og som del av vurderingssystemet der dette er relevant	Bruk av IKT i fag	Flertallet av norske elever på 7. og 9. trinn, samt på VK1 bruker IKT sjeldnere enn ukentlig i faglig sammenheng. På VK1 er IKT-bruken mer omfattende. Bruk av IKT i grunnskolen er størst i fagene norsk, samfunnsfag og engelsk. Lærere anvender mer IKT i forberedelsen enn i selve undervisningen. <i>Kilde: ITU Monitor 2005</i>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
		Antall læreplaner, hvor digital kompetanse er skrevet inn som grunnleggende ferdighet	I alle læreplaner i grunnskole og i videregående opplæring er bruk av digitale verktøy definert som en grunnleggende ferdighet. <i>Kilde: Kunnskapsdepartementet</i>
		Bruk av IKT ved eksamen og vurdering	Det finnes ikke sikker statistikk på antall eksamener, der IKT brukes. En indikasjon er en undersøkelse utført av Utdanningsdirektoratet hvor noen sensorer ble spurt om å angi bruken av IKT ved eksamen. På bakgrunn av denne undersøkelsen vurderer man at det i grunnskolen ble benyttet IKT i 15,0 pst av eksamene i skoleåret 2005/2006 mot 8,3 pst i skoleåret 2004/2005. I videregående opplæring er vurderingen 25,4 pst for skoleåret 2005/2006 mot 18,7 pst i skoleåret 2004/2005. <i>Kilde: Utdanningsdirektoratet</i>
	Digitale ferdigheter – Det skal utvikles metoder og verktøy for å vurdere og måle elevers og studenters digitale kompetanse, for å sikre at elever og studenter oppnår tilfredsstillende digital kompetanse	Tilgjengelige målingsverktøy og metoder for verifisering av elevers digitale kompetanse	Kunnskapsdepartementet har i samarbeid med de øvrige nordiske landenes utdanningsdepartementer og Rambøll Management AS gjennomført undersøkelsen E-learning Nordic. Dette er første skritt mot å utvikle metoder for verifisering av elevers digitale kompetanse. Kunnskapsdepartementet overveier å gjennomføre en mer dyptgående studie innen utgangen av 2009. Kunnskapsdepartementet arbeider høsten 2006 med kriterier for digital kompetanse for voksne. Dette kan få effekt på metoder og verktøy for å vurdere og måle elevers og studenters digitale kompetanse. <i>Kilde: Kunnskapsdepartementet</i>
1.3 Digitale tjenester til innbyggerne			
	I løpet av 2009 skal alle relevante interaktive tjenester som har innbyggerne som målgruppe, være tilgjengelige gjennom innbyggerportalen MinSide	Antall interaktive statlige tjenester tilgjengelig gjennom MinSide	Til sammen leverer foreløpig syv statlige etater 23 tjenester til MinSide. Høsten 2005 jobbet man aktivt for lansering i desember samme år. Parallelt med dette gjorde Fornyings- og administrasjonsdepartementet et nytt fremstøt til de syv etatene, med forespørsel om nye tjenester til MinSide i 2006. 11 nye tjenester ble meldt inn. Sikkerhetsportalen og problemstillinger knyttet til denne gjorde at etatene var noe tilbakeholdne med å starte opp arbeidet med å få de nye tjenestene inn i løsningen, og dette gjorde at ingen av de innmeldte nye tjenestene har kommet inn i MinSide pr august 2006. Norge.no merker allerede nå at fornyingsministerens beslutning i juni 2006 har positive konsekvenser for satsningen på MinSide hos etater og kommuner. Aktiv dialog med nye aktører gir stor tro på at siste del av 2006 vil bli produktiv, og at man kan lansere en styrket MinSide med minst 5-10 tjenester i tillegg til dagens 23 tjenester. <i>Kilde: Norge.no</i>
		Antall interaktive kommunale tjenester tilgjengelig gjennom minside	Kommunale tjenester på MinSide ble først prioritert fra medio januar 2006 ved at KS og Fornyings- og administrasjonsdepartementet gjennomførte et forprosjekt for å få kommunale tjenester på MinSide. Overføringen av MinSide til Norge.no i mai 2006 genererte noe presseomtale. Dette ga effekt i forhold til at kommunene begynte å kontakte Norge.no for møter om MinSide. Våren 2006 presenterte Norge.no MinSide på i underkant av ti konferanser rettet mot det kommunale/fylkeskommunale markedet. <i>Kilde: Norge.no</i>
		Antall brukere av MinSide	MinSide er ikke offisielt lansert, indikatoren er for øyeblikket ikke relevant. <i>Kilde: Norge.no</i>
	Alle nye interaktive tjenester som har innbyggerne som målgruppe, skal utvikles slik at de kan være tilgjengelige gjennom innbyggerportalen MinSide fra det tidspunkt de lanseres	Totalt antall tjenester på MinSide	MinSide er ikke offisielt lansert, indikatoren er for øyeblikket ikke relevant. <i>Kilde: Norge.no</i>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
		Antall nye tjenester gjort tilgjengelig i MinSide siden lanseringen	MinSide er ikke offisielt lansert, indikatoren er for øyeblikket ikke relevant. <i>Kilde: Norge.no</i>
	Målgruppens utnyttelse av elektroniske tjenester skal følges nøye. For store volum-tjenester (f. eks skatt, samordnet opptak mv) skal minst 75 pst av målgruppen benytte de elektroniske tjenestene i 2009	Andel som leverte selvangivelse elektronisk	2.039.000 lønnstakere og pensjonister leverte selvangivelsen elektronisk. Da leveringsfristen gikk ut 30. april hadde 1.937.847 levert via Internett, telefon eller SMS. I løpet av mai hadde ytterligere 101.926 lønnstakere og pensjonister levert sine selvangivelser elektronisk. Vel 62 pst av alle lønnstakere og pensjonister leverte i år elektronisk. I fjor var denne andelen 55 pst. Av de som leverte elektronisk valgte 72 pst å levere på Internett, 11 pst via telefon og 17 pst på SMS. <i>Kilde: Skattedirektoratet</i>
		Andel som leverte søknad om studieplass over nett	I alt 94.204 personer har i år søkt opptak til høyere grunnutdanning gjennom Samordnet opptak, en liten nedgang sammenliknet med 2005 (2,2 pst). Av de 80.669 reelle søkerne, dvs. søkere som har sendt inn nødvendig dokumentasjon, er 69.529 kvalifisert for studier. Til sammen sendes det ut 60.094 tilbud om studieplass, omtrent det samme antall tilbud som ble sendt ut i 2005. <i>Kilde: Samordnet opptak</i>
		Flyttemelding	Tjenesten ble lansert i september 2005. Konkrete tall foreligger ikke ennå, men estimater viser at i underkant av 30 pst av alle flyttemeldinger (580.000) sendes elektronisk over portalen (pr juni 2006) uten at det har blitt gjennomført en aktiv promotering av tjenesten. <i>Kilde: Skattedirektoratet</i>
		Bytte av fastlege	Det var en betydelig økning i antall bytter etter innbyggerens eget ønske i 4. kvartal 2005, sammenliknet med 4. kvartal året før. Økningen kan henge sammen med innføringen av MinFastlege. Muligheten for å bytte fastlege over Internett fikk en del oppmerksomhet i media, noe som kan ha ført til at flere byttet lege i 4. kvartal og slutten av 3. kvartal enn hva som ellers ville vært tilfelle. MinFastlege er en internettløsning som gir innbyggerne mulighet til å bytte fastlege og melde seg inn i eller ut av fastlegeordningen over nettet. De siste tallene viser at i juni 2006 var 56 pst av fastlegebyttene initiert av innbyggerne selv (dvs. at man utelukker «bytter» fordi legen avslutter/reducerer praksis) og foretatt over Internett. <i>Kilde: NAV – Arbeids- og velferdsdirektoratet</i>
	I 2009 skal 80 pst av brukerne av offentlige digitale tjenester være fornøyd eller meget fornøyd med tjenestene.	Andel som er fornøyd eller meget fornøyd med offentlige tjenester	SINTEF gjennomførte en nettbasert spørreskjemaundersøkelse i perioden mars-juni 2006. Deltagerne ble rekruttert gjennom annonser på tre norske nettsider. To av nettsidene var statlige nettsider (www.norge.no og www.odin.dep.no/fad). Den tredje var Norges mest besøkte Internettavis (www.vg.no). Deltagerne i undersøkelsen var ikke et representativt utvalg av den norske befolkning, men gir et interessant bilde av aktive nettbrukeres forhold til offentlige netjtjenester. De aller fleste deltagere synes å være fornøyd med offentlige tjenester på Internett. 93 pst av deltagerne er positive til å bruke offentlige tjenester på Internett. 89 pst svarer at slike tjenester gjør hverdagen deres enklere. 84 pst svarer at offentlige tjenester på Internett gir bedre oversikt over tilbud og hjelp fra det offentlige. 75 pst foretrekker tjenester på Internett fremfor personlig oppmøte. 70 pst svarer at tjenestene er enkle å bruke. De angitte prosentene representerer deltagerne som sa seg helt eller delvis enig i relaterte påstander. Langt færre av deltagerne svarer at offentlige elektroniske tjenester bedrer service og saksbehandling. 56 pst svarer at tjenestene gjør at deres behov blir bedre ivaretatt. 47 pst svarer de opplever å få raskere saksbehandling. 36 pst svarer de oppnår bedre service. <i>Kilde: SINTEF IKT/TNS Gallup</i>

Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
1.4 Digitale rettigheter		
	<p>I løpet av 2007 skal hver enkelt innbygger selv kunne velge om henvendelser fra og kommunikasjon med det offentlige skal skje elektronisk</p>	<p>Andel innbyggere som kommuniserer elektronisk med det offentlige</p> <p>En undersøkelse fra Statistisk sentralbyrå viser at 64 pst av Internett-brukerne har gjort informasjonssøk på offentlige myndigheters nettsider i løpet av de siste 3 måneder. Det er en liten tendens til at flere menn enn kvinner bruker nettsidene. Det er de mellom 25 og 54 år og personer med høy utdanning som bruker tjenestene mest. En annen undersøkelse fra TNS Gallup viste i juni 2005 at nær 90 pst. av Internett-brukerne oppgir at de i løpet av det siste året hadde brukt digitale tjenester fra det offentlige, som for eksempel å levere selvangivelsen, melde flytting digitalt, søke om barnehageplass eller brukt andre offentlige tjenester digitalt. Det er naturlig å anta at denne utviklingen har fortsatt.</p> <p><i>Kilde: Statistisk sentralbyrå/ TNS Gallup</i></p>
	<p>Andel av Internettbrukere som ønsker å benytte en valgfri epostadresse for all kommunikasjon med det offentlige.</p>	<p>Oppdaterte tall foreligger ikke, men i juni 2005 svarte nær 70 pst. av Internett-brukerne at de ville benyttet seg av muligheten til å oppgi en valgfri epostadresse for all kommunikasjon med det offentlige.</p> <p><i>Kilde: TNS Gallup</i></p>
	<p>I løpet av 2009 skal det være foretatt en helhetlig gjennomgang av åndsverkslovgivningen</p>	<p>Opplevs åndsverksloven som relevant i forhold til dagens digitale utfordringer</p> <p>Dagens åndsverkslovgivning ble sist revidert i 2005 ved gjennomføringen av EU-direktivet om opphavsrett i informasjonssamfunnet. Det ble lagt vekt på å beholde balansen mellom rettighetshavernes og brukernes interesser også i den digitale verden. Det er alltid usikkert om dagens regelverk vil håndtere fremtidige utfordringer, men slik det er i dag oppleves regelverket som relevant.</p> <p><i>Kilde: Kultur- og kirkedepartementet</i></p>
	<p>Status for gjennomgang av åndsverkslovgivningen</p>	<p>Lovrevisjonen i 2005 følges nå opp med en tilsvarende oppdatering av forskriftene på området, slik at også disse reglene i større grad er tilpasset den digitale teknologi. Dette arbeidet kan ses som en del av forprosjektet til totalgjennomgangen av åndsverkloven. I begynnelsen av 2007 vil det foreligge klare planer for dette prosjektet.</p> <p><i>Kilde: Kultur- og kirkedepartementet</i></p>
	<p>I løpet av 2009 skal offentlige virksomheter ha lagt til rette for elektronisk uthenting av egen personinformasjon på en enkel og sikker måte</p>	<p>Antall henvendelser om innsyn, retting og sletting av informasjon i offentlige registre</p> <p>Det foreligger ikke absolutte tall for denne indikatoren. Datatilsynet mener det er vanskelig å bruke dette som en indikator, da det rent praktisk er vanskelig å trekke et klart skille mellom brukerbehandling og innsyn. Dersom en bruker kontakter trykdeetaten og spør om status på sin sak anses dette som brukerbehandling og ikke som krav om innsyn. Generelt er inntrykket at mange benytter seg av retten til innsyn, men uten å være bevisst at det er en lovbestemt rett etter lovverket.</p> <p><i>Kilde: Datatilsynet</i></p>
	<p>Antall løsninger som har lagt til rette for elektronisk uthenting av personinformasjon</p>	<p>Utviklingen og utbredelsen av løsninger som legger til rette for elektronisk uthenting av egen personinformasjon har foreløpig stagnert. Årsaken er mangel på god infrastruktur og sikre løsninger. Utsettelsen av MinSide og den offentlige sikkerhetsportalen har vært avgjørende faktorer i forhold til manglende utbredelse. Det er samtidig viktig å poengtere at man i dag er nærmere en løsning på sikkerhetsproblematikken ved uthenting av personinformasjon, enn noen gang tidligere. Dersom målsetningen skal nås er det viktig at det i løpet av kort tid kommer på plass en god infrastruktur slik at offentlige virksomheter ikke tar i bruk halvgode løsninger. Noen store offentlige etater har etablert egne løsninger. Eksempel på dette er Skatteetaten og Statens lånekasse. Sistnevnte benytter imidlertid «Altinn» som verktøy.</p> <p><i>Kilde: Datatilsynet</i></p>

Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
1.5 Digital tilgang til kunnskap og kultur		
	<p>I løpet av 2007 skal det foreligge en strategi som legger til rette for ordninger som gir tilgang til kulturarven, blant annet film, litteratur, museums- og arkivsamlinger, faglitterære kunnskapskilder og nasjonale arkiver for lyd og bilde. Strategien skal utformes på grunnlag av opphavsrettslige avtaler og personvernregler</p>	<p>Utarbeidet strategi for digital tilgang til kulturarven</p> <p>Det er utarbeidet en femårig nasjonal strategi for å gi alle enkel tilgang til informasjon og kunnskap i arkiv, bibliotek og museum på tvers av kultur og kunnskapssektoren. Programmet skal gjøre kulturarvressursene tilgjengelige i et sømløst elektronisk grensesnitt der innholdet er tematisk ordnet og kvalitetssikret. En kartleggingsundersøkelse gjennomført blant 700 arkiv, bibliotek og museumsinstitusjoner i Norge viser at det er en svært liten andel av det eksisterende materialet som er tilgjengelig i digital form. I juni 2004 ble det nedsatt en arbeidsgruppe som skal presentere anbefalinger og forslag knyttet til digitaliseringen av kulturarven. På grunnlag av disse anbefalingene vil Kultur- og kirke departementet utarbeide en strategi for digitalisering i samarbeid med sentrale aktører.</p> <p><i>Kilde: Kultur- og kirke departementet</i></p>
	<p>Strategien adresserer personvern og opphavsrettslige avtaler</p>	<p>De strategier og tiltak som er igangsatt eller skal iverksettes i nærmeste fremtid tar høyde for de regler og avtaler som eksisterer innenfor opphavsrett og personvern.</p> <p><i>Kilde: Kultur- og kirke departementet</i></p>
	<p>I løpet av 2009 skal det være etablert ordninger som sikrer nettilgang til kulturarven og kunnskaps og opplevelseskilder for utdanningsinstitusjoner og innbyggere generelt</p>	<p>Andel av Internettbrukere som sier at digital tilgang til museer, arkiver, samlinger faglitterære kunnskapskilder er svært/ganske interessant.</p> <p>I juni 2005 sa 75 pst av internettbrukerne at digital tilgang til museer, arkiver, samlinger, faglitterære kunnskapskilder er svært/ganske interessant.</p> <p><i>Kilde: TNS Gallup</i></p>
	<p>Antall løsninger som gir elektronisk tilgang til kulturarven</p>	<p>Det finnes i dag en rekke løsninger som gir elektronisk tilgang til kulturarven. Programmet Norsk digitalt bibliotek arbeider med å etablere en nasjonal, digital kultur og kunnskapsressurs. Disse løsninger omfatter digitalisering og tilgjengeliggjøring av materialet fra både bibliotek, arkiv, museumsektoren og NRKs arkiver. ABM-utvikling har som et av sine satsningsområder i 2007 å utvikle en søkeportal for kunnskapsbasen. En slik søkeportal skal kunne søke i alle typer dokumenter på tvers av systemløsninger i arkiv, bibliotek og museum. Nasjonalbiblioteket markerte i mars 2006 starten for en storskala-satsning innen digitalisering. Målet er å digitalisere hele Nasjonalbibliotekets samling. Norsk filminstitutt har kommet langt når det gjelder å ta i bruk digitaliseringsteknologi og var det første filmarkivet i verden som lanserte video på forespørsel. Omtrent 4 pst av Norsk filminstitutts samling på 10 000 norske titler er digitalisert og gjort tilgjengelig på Internett. Instituttet jobber med å øke andelen og vil digitalisere 150 titler i 2006 og 200 titler i 2007. NRK er inne i en prosess med digitalisering av sitt arkivmateriale. Digitaliseringen av radioprogrammer har kommet langt og om lag to tredeler er overført til et digitalt radioarkiv. På fjernsynsområdet har man ikke kommet like langt. NRK anslår at det kan ta opp til 15-20 år å få digitalisert alt materialet.</p> <p><i>Kilde: Kultur- og kirke departementet</i></p>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
INNOVASJON OG VEKST I NORSK NÆRINGS LIV			
2.1 Verdiskapning, innovasjon og omstilling			
	I løpet av 2009 skal alle bransjer og bedrifter som har nytte av kompetansetiltak for å utnytte innovasjonspotensialet i elektronisk forretningsdrift, ha tilbud om dette	Antall tilgjengelige kompetansetiltak innen elektronisk forretningsdrift	Videreutvikling av kompetansetiltak knyttet til elektronisk forretningsdrift i regi av Innovasjon Norge: Innovasjon Norges BIT (bransjerettet IT)-satsing har vært et målrettet kompetansetiltak knyttet til små- og mellomstore bedrifter i en årrekke. BIT har utviklet seg fra et fokus på bransjer til verdikjedetenkning. Mye tyder på at man har gjort mye riktig og satsingen har høstet anerkjennelse fra EU og OECD. Innovasjon Norge har tatt initiativ til å revidere satsingen mot fremtidige behov og utfordringer. I tillegg bør satsingen nå ut til en større målgruppe. I den forbindelse planlegges en evaluering av BIT høsten 2006. Evalueringen vil danne utgangspunkt for arbeidet med en ny satsing. Målet er en ny satsing under arbeidstittelen «Innovativ eBusiness» som skal være operativ fra 2007. <i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet</i>
		Andel av bransjer som dekkes av kompetansetiltak innen elektronisk forretningsdrift	BIT-programmet omfatter vertikalt og horisontalt samarbeid i og mellom bransjer i verdikjeder og mellom konkurrerende bedrifter i samme bransje. BIT-bransje dekker over 25 bransjer, 30 IKT-leverandører, 300 pilotbedrifter og ca. 2700 spredningsbedrifter. BIT-verdikjede dekker over 7 næringssektorer/verdikjeder, 40 IKT-leverandører, 40 pilotbedrifter og ca. 300 spredningsbedrifter. <i>Kilde: Innovasjon Norge</i>
2.2 Digitale tjenester tilpasset næringslivets behov			
	I løpet av 2008 skal alle relevante interaktive tjenester for næringslivet være tilgjengelige gjennom tjenesteportalen Altinn	Antall tjenester som er tilgjengelig i dag.	Arbeidet med å gjennomføre de ambisiøse planene for Altinn pågår for fullt. Brukere av tjenestene i Altinn har stor økning, og stadig flere tjenester gjøres tilgjengelig her. Tallet på unike brukere i Altinn er tidoblet. I alt 18 statlige etater er i dag med i Altinn-samarbeidet og tilbyr i overkant av 100 elektroniske skjema og tjenester til en stor og sammensatt brukergruppe. Det akkumulerte antallet enkeltskjemaer gjennom Altinn var i juni 2006 15.236.534 og brukerbasen bestod i 2005 av 1.338.576 unike brukere og 261.315 virksomheter. <i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet</i>
		Antall aktuelle tjenester	Det finnes ingen god oversikt over hvilke tjenester som er aktuelle for Altinn. Dette styres av etterspørsel og er derfor vanskelig å fastsette i sin helhet. Det som kan trekkes frem er at fem av de 15 mest brukte skjemaene ikke finnes elektronisk, og derfor er aktuelle som nye tjenester i Altinn. I tillegg presenterer NHO i sin rapport «En enklere hverdag for bedriftene» synspunktene til sine medlemmer. Mulige tjenester som trekkes frem som ønskelige Altinn-tjenester er, i tillegg til de fem nevnt over, blant annet statistikk-skjemaer fra Statistisk sentralbyrå. En bedriftsundersøkelse blant 2000 bedrifter gjennomført for Altinn i 2006 viser at 93 pst sier at samtlige offentlige skjemaer bør kunne innrapporteres gjennom Altinn. <i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet, Næringslivets hovedorganisasjon</i>
	I løpet av 2008 skal 75 pst av all innrapportering av de 15 mest brukte skjemaene foregå elektronisk til det offentlige	Andel elektronisk innleverte aksjonærregisteroppgaver	Andel elektronisk innsending av aksjonærregisteroppgaver ligger på 91 pst i 2006. <i>Kilde: Altinn sentralforvaltning</i>
		Andel elektronisk innleverte omsetningsoppgaver	Andel elektronisk innsending av omsetningsoppgave ligger på 66 pst i 2006. <i>Kilde: Altinn sentralforvaltning</i>
		Andel elektronisk innlevert selvangivelse for næringsdrivende	Andel elektronisk innsending av selvangivelse for næringsdrivende ligger på 75 pst i 2006. <i>Kilde: Altinn sentralforvaltning</i>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
		Øvrige 12 mest brukte skjema	Av de 15 mest brukte skjemaene er det i 2006 kun to som har nådd målet om 75 pst elektronisk innsending. Videre er det pr dags dato slik at 5 av de 15 mest brukte skjemaene ikke finnes elektronisk. <i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet</i>
	I løpet av 2008 skal minst 30 pst av målgruppen for andre tilgjengelige elektroniske tjenester benytte seg av den elektroniske kommunikasjonsformen	Andel av målgruppen for andre tilgjengelige elektroniske tjenester som benytter seg av den elektroniske kommunikasjonsformen	Det finnes foreløpig ikke oppdaterte data for denne indikatoren. <i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet</i>
	I løpet av 2008 skal 70 pst av næringslivet være fornøyd eller meget fornøyd med offentlige digitale tjenester	Andel av næringslivet som er fornøyd eller meget fornøyd med offentlige digitale tjenester	Statistisk sentralbyrås undersøkelse om bruk av IKT i næringslivet viser at 2 av 3 foretak er fornøyd eller svært fornøyd med offentlige digitale tjenester. Foretakene ble spurt om deres vurdering av kvaliteten til fire elektroniske tjenester (informasjonssøk på offentlige nettsider, nedlasting av blanketter, innsending av opplysninger i webformat og innlevering av tilbud via et elektronisk tilbudssystem). Når man kontrollerer for størrelse på foretakene eller næringsområde er det ingen grupper som har stort avvik fra dette gjennomsnittet. Mellom 60 og 70 prosent var fornøyd/svært fornøyd med tjenestene. Videre viser en brukerundersøkelse av Altinn fra juni 2006 at 79 pst av de spurte mener Altinn er lett å bruke. Samtidig viser andre undersøkelser at 47 pst oppgir at det er vanskelig å finne frem til riktig offentlig informasjon på Internett. 63 pst sier at det finnes for mange ulike offentlige portaler på Internett. 71 pst. sier at det er for liten samordning av offentlig informasjon på Internett. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå/Nærings- og handelsdepartementet</i>

2.3 Økt verdiskaping på grunnlag av offentlig data

	I løpet av 2008 skal det være iverksatt en helhetlig politikk som sikrer effektiv viderebruk av offentlig data for økt verdiskaping og utvikling av nye tjenester, med utgangspunkt i gratisprinsippet	Status for iverksettelse av politikk	EU-direktivet om viderebruk av offentlig informasjon er implementert gjennom regler i ny offentlighetslov. Den nye offentlighetsloven som ble vedtatt våren 2006, og som vil tre i kraft 1.1.2008, fastsetter at innsyn som hovedregel skal være gratis og at alle aktører som viderebruker offentlig informasjon skal likebehandles med hensyn til vilkår og priser. Det skal fastsettes nye forskrifter om betaling ved innsyn og viderebruk av offentlig informasjon og det vil bli iverksatt en helhetlig prisingspolitikk som skal sikre effektiv viderebruk av offentlige data for økt verdiskaping og utvikling av nye tjenester, med utgangspunkt i gratisprinsippet. <i>Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>
	I løpet av 2007 skal det være gjennomført en evaluering/rapportering av viderebrukdirektivets effekt på verdiskaping og konsekvenser for offentlig virksomheter	Status for evaluering/rapportering	Da arbeidet med den nye offentlighetsloven ble forsinket, vil evalueringen av viderebrukdirektivets effekt på verdiskaping og konsekvenser for offentlige virksomheter tidligst kunne starte ultimo 2007. <i>Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>
	I løpet av 2007 skal enerettsavtaler om bruk av offentlig data som er i strid med EU-direktivet om viderebruk av offentlig sektors informasjon, være gjennomgått og endret	Status for gjennomgang av enerettsavtaler	Det er foretatt en kartlegging våren 2006 som har kartlagt eksisterende enerettsavtaler og prisingsforskrifter, og en foreløpig vurdering av hvordan disse forholder seg til nye vilkår i EU-direktivet. <i>Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
	I løpet av 2005 skal statlige etater med geodata-ansvar og flest mulig kommuner være part i Norge digitalt og oppdatere sine data	Statlige deltakere i Norge digitalt	Statens kartverk som koordinator for Norge digitalt skal inngå partsavtale med den enkelte etat/bruker. En referansegruppe har støttet Statens kartverk med utarbeidelse av nødvendig avtaleunderlag og prinsipper for deltakelse. Spesielt avtaletekstens lovgylldighet har vært viktig å få på plass. Da dette har tatt tid, er det i 2005 kun inngått intensjonsavtaler med store brukere. Det tidligere etablerte samarbeidet Geovekst, som innbefatter henimot 400 kommuner, er ført videre for å opprettholde produksjonen av digitale grunnkartdata. Det vil bli inngått avtaler med mange parter i 2006, men det er først for 2007 at en kan si at målet vil bli oppfylt. Når det gjelder indikatorer, vil ca. 20 statlige etater inngå avtale i 2006, og det arbeides videre med departementer og etater for å øke dette tallet. De største brukerne av geodata, som samtidig er viktige leverandører av temadata, er i hovedsak med i samarbeid allerede. <i>Kilde: Miljøverndepartementet</i>
		Kommunale deltakere i Norge digitalt	For kommunesektoren er det viktig å bygge videre på fundamentet Geovekst, og det er et mål å få med alle kommuner og fylkeskommuner i Norge digitalt. Så langt har 13 fylkeskommuner erklært at de er eller vil bli part. For kommunene vil det søkes å fortsette samarbeidet med de 400 Geovekst-kommunene. I tillegg er det viktig å få med storbykommunene som har hatt egne opplegg, samt de kommuner som ellers av forskjellige grunner ikke har deltatt. <i>Kilde: Miljøverndepartementet</i>
	I løpet av 2008 skal det finnes moderne elektroniske sjøkart som dekker hele norskekysten	Geografisk dekningsgrad av elektroniske sjøkart	Elektroniske sjøkart er i dag tilgjengelig for områdene fra svenskegrensen til Helgeland. Videre nordover i Nordland, Troms og Finnmark er kart delvis ferdigstilt. Resterende områder skal måles ferdig i 2007, slik at norskekysten vil være dekket med elektroniske sjøkart for alle viktige farleder medio 2008. <i>Kilde: Statens kartverk</i>

2.4 Elektronisk innkjøp bidrar til økt konkurransevne

	I løpet av 2007 skal alle offentlige virksomheter ha målsettinger, strategi og planer for sine innkjøp som inkluderer bruk av elektroniske prosesser	Andelen av offentlige virksomheter med strategi for elektronisk innkjøp	Det er begrenset med statistikk på offentlige innkjøp. I all hovedsak finnes kun informasjon om totale offentlige innkjøp fordelt på sektor og om det er drifts- eller investeringskjøp. Et grovt anslag tilsier at det er ca. 850 offentlige virksomheter i Norge fordelt på 450 kommunale eller fylkeskommunale enheter og ca. 400 statlige enheter. En undersøkelse foretatt av Statistisk sentralbyrå i 2. kvartal 2006 viser at om lag halvparten av de spurte foretakene (48 pst) hadde elektroniske innkjøp som en del av sin IT-strategi. Dette tallet blir til en viss grad bekreftet i en spørreundersøkelse gjennomført av Ehandelssekretariatet blant statlige virksomheter i juni 2006. Resultatet viste at antall statlige virksomheter med strategi for elektronisk innkjøp var 55 av 124 (44 pst). Det foreligger ikke tilsvarende undersøkelser for kommunal sektor. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå, Ehandelssekretariatet</i>
	I løpet av 2009 skal 25 pst av volumet for offentlige driftsinnkjøp være helt eller delvis skaffet tilveie gjennom konkurranser basert på elektroniske prosesser for samhandling med næringslivet	Totalt volum for offentlig driftskjøp	Beregnet offentlig produktinnsats ifølge SSBs statistikk for offentlige innkjøp var i 2004 ca. 120 milliarder. I henhold til målsettingen om at 25 pst av volumet for offentlig driftsinnkjøp skal være basert på elektroniske prosesser vil altså målsettingen for ehandel være 30 milliarder i 2009. <i>Kilde: Ehandelssekretariatet</i>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
		Totalt volum for offentlig elektronisk driftskjøp	<p>Innrapporterte regnskapstall for totalt driftsinnkjøp hos abonnentene på Markedsplassen ehandel.no var pr juli 2006 ca. 9,2 milliarder kroner. Virksomheter i det offentlige som har tatt i bruk elektronisk handel, men som har valgt andre løsninger enn de som blir tilbudt gjennom Markedsplassen ehandel.no, er ikke kjent. Undersøkelsen fra SSB i 2006 viser imidlertid at 31 pst av statlige foretak som selv kjøper varer og tjenester, gjennomfører minst en fjerdedel innkjøpene helt eller delvis ved hjelp av elektroniske prosesser. Av de større virksomhetene har Forsvaret valgt en egen løsning hvor antatt årlig anskaffelser er 100 millioner kroner. Videre er det i flere offentlige virksomheter innført elektroniske løsninger for bestilling av mat, rekvisita, billetter og datautstyr, men det er ikke kjent hvor stor (målt i kroner) denne innkjøpsaktiviteten er.</p> <p><i>Kilde: Statistisk sentralbyrå, Ehandelsekretariatet</i></p>
		Omsetning på ehandel.no	<p>Ehandelsekretariatet har knyttet til seg 68 offentlige virksomheter hvorav 38 har tatt i bruk Markedsplassen ehandel.no. Ytterligere 30 virksomheter er i planleggingsfasen for å ta i bruk elektronisk handel. Virksomhetene som har tatt i bruk ehandel.no representerer et samlet offentlig driftsinnkjøp på ca. 30 milliarder kroner, hvorav i underkant av 10 milliarder er antatt egnet for elektronisk handel. Rapportert omsetning siste 12 måneder over Markedsplassen ehandel.no var pr juli 2006 ca. 720 millioner kroner. Dvs. at 0,61 pst av det totale offentlige driftsinnkjøp foregår over ehandel.no. I forhold til målet om 25 pst av volumet for offentlige driftsinnkjøp for elektronisk handel har man kun oppnådd 2,4 pst av denne målsetningen. Dette utgjør 7,8 pst av abonnentenes potensial.</p> <p><i>Kilde: Ehandelsekretariatet</i></p>

2.5 Vilje til forskning

	<p>Innen 2010 skal den samlede forskningsinnsatsen øke til 3pst av BNP, hvorav 1 prosentpoeng skal komme fra offentlige kilder.</p> <p>Forskning innen følgende hovedområder skal prioriteres</p> <ul style="list-style-type: none"> - brukergrensesnitt, informasjonsforvaltning og programvareteknologi - Kommunikasjonsteknologi og infrastruktur - Sikkerhet, personvern og sårbarhet - Samfunnsmessige, økonomiske og kulturelle utfordringer 	Samlet forskningsinnsats i forhold til BNP	<p>Høy konjunktur og høye oljepriser har ført til kraftig vekst i BNP den siste tiden. Dette har medført at selv om den samlede forskningsinnsatsen har økt noe, har man ikke klart å nå målet om 3 pst av BNP. Tall fra NIFU-STEP viser at BNP-andelen av norsk FoU er på vei ned fra 1,7 pst i 2004 til 1,6 pst i 2005 og 1,5 pst i 2006.</p> <p><i>Kilde: Norges forskningsråd/Nærings- og handelsdepartementet</i></p>
		Offentlig bidrag til forskning	<p>Fordelingen mellom det offentlige og private bidraget av forskningsinnsatsen utgjør om lag ca. 50 pst. Det vil si at offentlig bistand utgjør ca. 0,8 pst mot et mål på 1 pst, mens privat bidrag også utgjorde 0,8 pst mot et mål på 2 pst. Dagens status er altså slik at det offentlige ligger godt an i forhold til å oppfylle sine målsetninger innen 2010, mens det kreves en betydelig større innsats dersom den private andelen skal komme opp på 2 pst.</p> <p><i>Kilde: Norges forskningsråd/Nærings- og handelsdepartementet</i></p>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
		Fordeling av samlet forskningsinnsats i henhold til de prioriterte hovedområder	<p>Det er foretatt en endring i hvordan forskningsmidler rettet mot IKT deles ut. Dette har medført at det er færre rene tilskudd til IKT, og en større del av sammensatte og åpne tilskuddsordninger som også dekker andre områder. Resultatet er at det er flere aktører og bransjer som konkurrerer om midlene. Til tross for vanskeligere oppfølging er inntrykket at IKT-næringen har klart seg godt i denne konkurransen. IKT-næringen mottar en god andel av tilskuddene som bevilges over Forskningsrådets budsjetter. På tross av at IKT har vært presentert som et prioritert område i de to siste forskningsmeldingene i 1999 og 2005, har det ikke kommet til uttrykk i budsjettene. Tallene for Forskningsrådets årsrapport i 2005 viser at IKT-forskningen har hatt minimal vekst fra 2000 til 2005, fra 420 til 447 millioner kroner, og at andelen midler til IKT-forskning over Forskningsrådets budsjetter har sunket fra omkring 13,5 pst i 2000 til under 10 pst i 2005. De fire andre områdene som ble satt til prioritering i Forskningsmeldingen fra 1999 (marin, medisin, helse og energi) har hatt en vekst på mellom 63 pst og 110 pst. Det finnes ikke gode tall som gjør det mulig å følge opp de prioriterte hovedområdene. De fastsatte hovedområder reflekterer hovedtemaene i VERDIKT programmet som ble lansert 2005.</p> <p><i>Kilde: Norges forskningsråd</i></p>
	I perioden frem til 2009 skal den norske andelen av IKT-relaterte EU-prosjekter økes til og helst overstige størrelsen på det norske økonomiske bidraget	Suksessraten for søknader om deltakelse i EUs ramme-program	<p>IKT-forskningen i EUs 6. rammeprogram for forskning har i første rekke foregått under IST-programmet (Information Society Technologies). Flere andre delprogrammer under rammeprogrammet inkluderer prosjekter der IKT er et sentralt tema, som regel knyttet til nærmere angitte IKT-anvendelsesområder eller til problemområder der IKT er et viktig utgangspunkt for å finne løsninger. Dette gjelder blant annet programmene Aeronautics & Space og Transport. IST-programmet er det desidert største av de tematiske programmene under 6. ramme-program, med omtrent en tredel av budsjettet og 40 pst av søknadsmassen for denne delen av rammeprogrammet. IST er også det tematiske programmet der konkurransen om midler er skarpest, målt etter andelen av søknader som avvises. Det har vært norske deltagere i omtrent 600 søknader noe som utgjør nær en tredel av det norske søknadsvolumet til de tematiske programmene. Det ser ut for at det vil bli norske deltagere i 128 innvilgede IST-prosjekter, dvs. vil si at mer enn 10 pst av prosjektene i verdens største offentlige IKT-forskningsprogram har norske deltagere. Deltagelsen i IST-programmet representerer omkring en fjerdedel av den oppnådde norske prosjekt-finansieringen under de tematiske programmene, og vil trolig utgjøre ca. 100 millioner kroner på årsbasis. Dette er et meget betydelig beløp, særlig sett i relasjon til at omfanget av nasjonal finansiering til sammenlignbare programmer i regi av Norges forskningsråd har vært ca. 120 millioner kroner årlig.</p> <p><i>Kilde: Norges forskningsråd</i></p>
		Andel av tildelte prosjektmidler i forhold til finansiering av rammeprogrammet	<p>I perioden frem til 2002 var den norske andelen av IKT-relaterte EU-prosjekter 1,3 pst av budsjettbidraget. I perioden fra 2003 og frem til 2006 har denne andelen økt til 1,45 pst. Det totale økonomiske bidraget var på 2 pst.</p> <p><i>Kilde: Norges forskningsråd/Nærings- og handelsdepartementet</i></p>

Mål

Indikator

Statusbeskrivelse

EN SAMORDNET OG BRUKERORIENTERT OFFENTLIG SEKTOR

3.1 Digital samhandling i offentlig sektor

▶	Frem til 2009 skal all ikke sensitiv, formell kommunikasjon mellom offentlige virksomheter i hovedsak skje elektronisk. Som et først skritt skal departementene gjennomføre dette senest i løpet av 2007	Mengden tradisjonell post gjennom internpostsystemet i sentralforvaltningen	Oslo Dep er ordningen som håndterer internpostsystemet i sentralforvaltningen. Til sammen er ca. 100 virksomheter (departementer med ytre etater) tilsluttet ordningen. Det har ikke vært foretatt noen telling av postgangen i år, slik at det kun foreligger tall for 2005. Siste telling av postgangen ble foretatt i uke 18-21 i 2005. Til sammen ble da 13.053 sendinger distribuert. Estimert antall på årsbasis er ca. 226.252 brevforsendelser. Tilsvarende telling for 2004 viste forsendelser på omtrent samme nivå. Vi har altså ikke sett noen merkbar nedgang i brevforsendelsene selv om vi har fått økt bruk av epost og elektronisk saksbehandling. <i>Kilde: Departementenes servicesenter</i>
		Andelen av kommunikasjon mellom offentlige virksomheter som foregår elektronisk	Det finnes foreløpig ikke oppdaterte tall for denne indikatoren. <i>Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>
⏸	Frem til 2009 skal alle offentlige virksomheter ha innført elektronisk støttet saksbehandling og tatt initiativ til etablering av elektronisk arkiv.	Andelen av offentlige virksomheter som har innført elektronisk støttet saksbehandling	Systemer for elektronisk saksstyring ble benyttet av 53 pst av kommunene i 2005. Blant kommunene som benyttet slike systemer oppga 40 pst at mer enn 50 pst av sakene ble håndtert papirløst av denne type programmer. Blant fylkeskommene var det 82 pst som benyttet seg av systemer for elektronisk saksstyring. Av disse oppga halvparten at mer enn 50 pst av sakene ble håndtert av systemet. For statlige foretak er status slik at 62 pst benytter slike systemer mens 44 pst oppgir at mer enn 50 pst av sakene ble håndtert papirløst ved benyttelse av systemene. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå</i>
▶		Andelen av offentlige virksomheter som har innført elektronisk arkiv	Blant kommunene har det vært en kontinuerlig vekst i andelen som har innført elektronisk saks- og dokumenthåndteringssystemer. Fra 72 pst i 2002 er det i 2005 87 pst som benytter denne type løsning. For fylkeskommuner er de samme tallene for 2004 og 2005 henholdsvis 89 og 94 pst. For statlige foretak er tallene 70 og 72 pst. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå</i>
⏸	Frem til 2009 skal alle offentlige virksomheter ha tatt i bruk eID og eSignatur for alle relevante tjenester	Antall offentlige virksomheter som bruker eID	Det foreligger ikke konkrete tall for bruk av eID. Men da eID er en elektronisk form for legitimasjon og eSignatur er en av flere bruksområder av elektronisk ID, er det nærliggende å anta at antall offentlige virksomheter som bruker eID minimum er like stort som tallet for eSignatur. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå</i>
		Antall offentlige virksomheter som bruker eSignatur	Bruk av digital signatur økte blant statlige foretak fra 2004 til 2005. Blant kommuner og fylkeskommuner var det små eller ingen forandringer i denne perioden. Andelen statlige foretak, fylkeskommuner og kommuner som benyttet digital signatur ved kommunikasjon over Internett var på henholdsvis 6, 6 og 4 pst i 2004. I 2005 hadde disse andelene steget til 16 pst blant statlige foretak og 8 pst blant kommunene. For fylkeskommunene ble det ikke registrert noen endring. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå</i>

	Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
3.2 Bruk av åpne IT-standarder og åpen kildekode			
	I løpet av 2009 skal alle nye IT- og informasjonssystemer i offentlig sektor bruke åpne standarder	Antall IT-systemer i offentlig sektor som benytter åpne standarder	Det foreligger så langt ingen tilfredsstillende statistikk når det gjelder utbredelsen av åpne IT-standarder i offentlig sektor. Det kan imidlertid nevnes at programvare med åpen kildekode i 2005 ble benyttet av 78 pst av fylkeskommunene på ett eller flere områder. 72 pst av fylkeskommunene benytter åpen kildekode på egne servere, 39 pst anvender det på Office-pakker på de ansattes arbeidsplasser, og 72 pst anvender det på andre områder. Tilsvarende tall for statlige foretak er henholdsvis 47 pst, 34 pst, 7 pst og 32 pst. For kommunesektoren er tallene henholdsvis 58 pst, 26 pst, 12 pst og 23 pst. Blant kommunene er det i tillegg 42 pst som benytter programvare med åpen kildekode i skolen. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå</i>
	I løpet av 2006 skal det være etablert et sett av forvaltningsstandarder for data og dokumentutveksling	Status for etablering av forvaltningsstandarder	Referansekatalogen over forvaltningsstandarder skal bygges opp systematisk over flere år og vedlikeholdes løpende. Første versjon av referansekatalogen vil inneholde henvisninger til etablerte forvaltningsstandarder (NOARK, PKI-kravspesifikasjonen, etc) samt ny forvaltningsstandard for dokumentformater for publisering av informasjon. Referansekatalogen vil bygges ut løpende i 2007 og senere år, med problemstillinger som universell utforming, krav til internettløsninger, standarder knyttet til tjenesteorientert arkitektur, semantiske (begrepsmessige) standarder osv. <i>Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>
	I løpet av 2006 skal alle virksomheter i offentlig sektor ha innarbeidet i aktuelle plandokumenter hvordan de skal gjøre bruk av åpne standarder, åpen kildekode og tjenesteorientert arkitektur	Andel av offentlige virksomheter som har innarbeidet plandokumenter for bruk av åpne standarder, åpen kildekode og tjenesteorientert arkitektur	I følge Statistisk sentralbyrå benyttet 47 pst av statens virksomheter programvare med åpen kildekode på ett eller flere områder i 2005. Tilsvarende tall for fylkeskommunene var 78 pst og for kommunene 58 pst. Programvare med åpen kildekode er vesentlig mer vanlig blant norske kommuner og fylkeskommuner enn i de danske kommuner og amter. For 2006 er det tatt med spørsmål om bruk av åpne standarder, åpen kildekode og tjenesteorientert arkitektur inngår i IKT-strategiene til henholdsvis kommuner, fylkeskommuner og statlige foretak i SSB sin undersøkelse. <i>Kilde: Statistisk sentralbyrå</i>
	I løpet av 2008 skal data og dokumentutveksling i offentlig sektor tilfredsstillende forvaltningsstandardene	Andel av data- og dokumentutvekslinger i offentlig sektor som tilfredsstillende forvaltningsstandardene.	Referansekatalogen over forvaltningsstandarder vil ikke være på plass før ved utgangen av 2006. Derfor er det for tidlig å måle andel av data- og dokumentutvekslinger i offentlig sektor som tilfredsstillende forvaltningsstandardene. <i>Kilde: Fornyings- og administrasjonsdepartementet</i>
	I løpet av 2008 skal alle offentlige skjema bygge på felles brukergrensesnitt	I hvilken grad det eksisterer retningslinjer for felles brukergrensesnitt	Nærings- og handelsdepartementet er inne i slutfasen i utarbeidelsen av retningslinjer for brukergrensesnitt (Elmer2). Disse vil bli gjort tilgjengelig i løpet av høsten 2006. <i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet</i>
		Andel som benytter felles brukergrensesnitt i offentlige skjema	Nye retningslinjer for brukergrensesnitt (Elmer2) vil gjelde for næringslivsskjema. Det er for tidlig å vurdere utbredelsen av disse. Det som kan konstateres er at den forrige versjonen av retningslinjene fullt ut har blitt implementert i KSs skjemaportal, men utbredelsen er ikke like stor i f.eks. Altinn. Den nye versjonen av Altinn vil derimot bruke benytte disse retningslinjene fullt ut. <i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet</i>

Mål	Indikator	Statusbeskrivelse
3.3 Sikre gevinstrealisering og nye måter å arbeide på		
	<p>I løpet av 2009 skal minst 75 pst av offentlige virksomheter oppgi og kunne dokumentere at digitaliseringsprosjekter har bidratt til omlegging og forenkling av arbeidsrutiner.</p>	<p>Andel av offentlige virksomheter som oppgir at digitaliseringsprosjekter har bidratt til omlegging og forenkling av arbeidsrutiner</p> <p>Både kommunene, fylkeskommunene og de statlige foretakene oppgir at omlegginger og forenklinger av arbeidsrutiner er en av de mest fremtredende endringene som følge av slike prosjekt. Blant kommunene sier 55 pst at de i svært stor grad eller ganske stor grad har opplevd omlegginger og forenklinger av arbeidsrutiner som en følge av IKT-prosjekter. Tilsvarende tall for fylkeskommuner og stat var henholdsvis 73 pst og 57 pst.</p> <p><i>Kilde: Statistisk sentralbyrå</i></p>
	<p>I løpet av 2009 skal samlet oppgavebyrde for næringslivet knyttet til innrapportering være redusert med 300 årsverk sammenliknet med 2004</p>	<p>Utvikling i oppgavebyrde knyttet til innrapportering</p> <p>Målet om å redusere oppgavebyrden for næringslivet knyttet til innrapportering er nådd og man hadde allerede i 2005 oppnådd en nedgang på 580 årsverk.</p> <p><i>Kilde: Nærings- og handelsdepartementet</i></p>

4. Status for gjennomføring av prioriterte tiltak

4.1 Statusbeskrivelse tiltak

eNorge 2009 skisserer 21 prioriterte tiltak for perioden 2005-07. Ansvar for realisering av disse tiltakene er fordelt på ulike departementer og virksomheter. Nedenfor følger en statusbeskrivelse for de prioriterte tiltakene. Tiltakene er merket grønn, gul og rød,

avhengig av om tiltaket er realisert etter planen, om deler av tiltaket er i gang, eller om tiltaket mangler fremdrift i forhold til tidsskjema eller av annen grunn er stoppet.

Tiltak	Status
ENKELTMENNESKET I DET DIGITALE NORGE	
1. Etablering av Innbyggerportalen MinSide på Norge.no	
 <p>Innbyggerportalen MinSide etableres ved utgangen av 2005 som et offentlig servicekontor på Internett, der innbyggerne kan få tilgang til en rekke offentlige tjenester elektronisk, med utgangspunkt i en personlig side med sikker pålogging. Brukerne skal få utført tjenester eller løst sine oppgaver via nettportalen, uavhengig av hvilken offentlig etat som «eier» saken.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2005</p>	<p>Innbyggerportalen MinSide ble etablert ved utgangen av 2005 og ble satt i pilotdrift for en lukket brukergruppe. MinSide er foreløpig ikke lansert offentlig. Løsningen var basert på innlogging ved bruk av felles sikkerhetsportal for offentlig sektor. Det har imidlertid vist seg at forretningsmodellen som lå til grunn for sikkerhetsportalen ikke fikk tilslutning fra leverandørene av elektroniske ID'er, og rammeavtalen om sikkerhetsportaltjenester ble derfor i juni 2006 avvirket. Det vil nå bli utviklet en midlertidig innloggingsløsning for MinSide basert på PIN-koder.</p>
2. Kartlegging av brukertilfredshet knyttet til offentlige tjenester	
 <p>Det skal årlig gjennomføres brukerundersøkelser for å styrke brukerorientering mot nye tjenester og følge opp brukertilfredshet knyttet til store, sentrale IKT-prosjekter rettet mot publikum så vel som næringsliv. Undersøkelsene skal gi tilbakemelding fra brukerne om opplevd kvalitet og brukervennlighet, om de offentlige tjenestene eventuelt har gitt effektiviseringsgevinster eller bidratt til annen merverdi. Undersøkelsene skal fange opp forslag til forbedringer som kan bidra til mer helhetlige og sammenhengende elektroniske tjenestetilbud.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet i samarbeid med øvrige departementer, frist 31.12.2005</p>	<p>Fornyings- og administrasjonsdepartementet har tatt initiativet til å gjennomføre en større brukertilfredshetsundersøkelse for offentlige tjenester blant innbyggerne. Her vil flere av de sentrale offentlige publikumstjenester og deres nettløsninger bli vurdert blant annet i forhold til brukertilfredshet. Videre har Norge.no fått i mandat å gjennomføre undersøkelser om brukernes tilfredshet med offentlige elektroniske tjenester. Så langt finnes det imidlertid begrensede data tilgjengelig.</p>
3. Nasjonale mål for digital kompetanse – kartlegging av digitale ferdigheter	
 <p>Det skal utvikles nasjonale mål for digital kompetanse. Nødvendig kartlegging skal gjøres i samarbeid med fagmyndigheter og aktuelle miljøer, både fra forskningssiden, arbeidstaker- og arbeidsgiversiden og fra store interesseorganisasjoner. Kompetansemålene skal operasjonaliseres og prøves ut gjennom et samarbeid mellom representanter for brukergrupper og fagmiljøer.</p> <p>Ansvar: Kunnskapsdepartementet/VOX i samarbeid med andre departementer, frist 31.12.2006</p>	<p>Kunnskapsdepartementet vil i 2007 videreføre arbeidet med å kartlegge digitale ferdigheter blant voksne. En arbeidsgruppe ledet av Vox, bestående av representanter for aktuelle fagmiljøer innen forskning, arbeidstaker- og arbeidsgiversiden og interesseorganisasjoner, har utarbeidet forslag til kriterier for digital kompetanse. Kriteriene er utformet på et overordnet nivå for å kunne gjelde for ulike kanaler eller digitale verktøy. Kunnskapsdepartementet vil i oppfølgingen av dette arbeidet vurdere hvordan slike kriterier kan brukes i det videre arbeidet med å utvikle og kartlegge digitale ferdigheter blant voksne.</p>

Tiltak	Status
4. Tiltak for å hindre utstøting fra arbeidslivet	
 <p>Grunnleggende digitale ferdigheter er viktig både for å hindre utstøting fra arbeidslivet og for å gjøre det lettere å komme tilbake i arbeid. Som et ledd i videreutviklingen av IA-avtalen vil regjeringen samarbeide med partene i arbeidslivet om tiltak for å forhindre at mangel på grunnleggende digitale ferdigheter i jobbsituasjonen fører til tidlig utstøting fra arbeidslivet. Digital kompetanseutvikling vil også bli benyttet av arbeids- og velferdsforvaltningen som kvalifiseringstiltak der mangel på slik kompetanse hindrer de prioriterte gruppene i arbeidsmarkedspolitikken i å komme tilbake i arbeid.</p> <p>Ansvar: Arbeids og inkluderingsdepartementet og Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2006</p>	<p>Regjeringen har i samarbeid med partene i arbeidslivet blitt enige om en ny IA-avtale for perioden 2006-2009. Det er gjennom virkemidlene i IA-avtalen avsatt tre millioner kroner årlig fra 2007 til tiltak for å synliggjøre seniorer som ressurs i arbeidslivet. Ansvar for planlegging og gjennomføring av tiltakene er lagt til Senter for seniorpolitikk.</p> <p>Arbeidssøkere som mangler nødvendig kompetanse for å komme i arbeid, og som ikke kommer i arbeid gjennom egen innsats og bistand til formidling, vil bli vurdert av Arbeids- og velferdsforvaltningen med tanke på arbeidsmarkedstiltak. Datafag for å heve den enkelte digitale kompetanse inngår som en viktig del i Arbeids- og velferdsetatens tiltaksportefølje. Overfor yrkeshemmede, som er en høyt prioritert gruppe, foregår den største delen av kompetansehevingen i det ordinære utdanningssystemet. På AMO-kurs i regi av Arbeids- og velferdskontorene deltar 16 pst av yrkeshemmede tiltaksdeltakere og 7 pst av ordinære tiltaksdeltakere på rene datakurs. Datafag inngår imidlertid også i en rekke andre AMO-kurs.</p> <p>For å møte utfordringene og sikre arbeidstakere og næringsliv god kompetanse, med hovedvekt på IKT-kompetanse, har regjeringen for 2006 øremerket 24,5 millioner kroner til styrking av basiskompetanse i arbeidslivet. Vox har det faglige ansvaret for programmet. Etter en søknadsrunde er 14,5 millioner kroner i støtte fordelt mellom 64 bedrifter og virksomheter som skal drive opplæring i grunnleggende ferdigheter som lesing, skriving, matematikk og IKT.</p>
5. Tilgjengeliggjøring av offentlig finansiert forskning	
 <p>Det skal legges til rette for at resultatene av offentlig finansiert forskning, finansiert via Forskningsrådet, skal bli enklere tilgjengelige på Internett. Den pågående utviklingen av åpne og gratis tilgjengelige tidsskrifter og publikasjonsarkiver på Internett skal styrkes. I løpet av 2006 vil Kunnskapsdepartementet utrede hvordan norske forskningsresultater kan gjøres mer tilgjengelig.</p> <p>Ansvar: Kunnskapsdepartementet, frist 31.12.2006</p>	<p>Gjennom forskningsdokumentasjonssystemene FORSKDOK (i BIBSYS) som 46 institusjoner er tilknyttet og Frida som er utviklet og nå tatt i bruk av universitetene, gis det oversikt over all gjennomført forskning i universitets- og høyskolesektoren, samt ved mange andre forskningsinstitusjoner. Institusjonene registrerer publikasjoner og andre resultater av FoU-arbeid i disse systemene som er lett tilgjengelig for hele befolkningen. Videre har universitetene i Oslo, Bergen, Trondheim og Tromsø kjøpt inn og etablert egne åpne institusjonelle arkiver med elektroniske fulltekstdokumenter av mange forskningsrapporter. I regi av BIBSYS pågår et prosjekt for elektronisk publisering og institusjonelle arkiv (Pepia) som skal utvikle løsninger for lagring og gjenfinning av fulltekstdokumenter og støtte prosesser tilknyttet elektronisk publisering av forskningsresultater.</p>
6. Tilgjengeliggjøring av kulturarven	
 <p>Det skal utarbeides en strategi som, på grunnlag av opphavsrettslige avtaler og personvernregler, legger til rette for ordninger som gir tilgang til kulturarven, blant annet film, litteratur, museums og arkivsamlinger, faglitterære kunnskapskilder og nasjonale arkiver for lyd og bilde.</p> <p>Ansvar: Kirke- og kulturdepartementet, frist 31.12.2007</p>	<p>Det er gjennomført en undersøkelse blant 700 arkiv- bibliotek, og museumsinstitusjoner i Norge. Undersøkelsen kartla omfanget av digitalisert materiale og digitaliseringsarbeid. En konklusjon fra undersøkelsen var at en svært liten andel av materialet er tilgjengelig i digital form. ABM-utvikling har i 2006 oppsummert utfordringene i to ulike rapporter som vil danne grunnlag for utarbeidelse av en overordnet nasjonal strategi for økt tilgjengelig av kulturarven blant annet innen film, arkiv, bibliotek og museum og faglitterære kunnskapskilder.</p>

INNOVASJON OG VEKST I NORSK NÆRINGS LIV

7. Altinn som næringslivets inngangsport til det offentlige

Altinn (www.altinn.no) skal bli næringslivets inngangsport til det offentlige, en portal med mest mulig fullverdige elektroniske tjenester med dialog og interaktivitet, med felles enkle brukergrensesnitt og med bruk av elektronisk signatur. I dag er Altinn en elektronisk portal som gjør det lettere for bedriftene å finne, fylle ut og levere sine pålagte skjemaer til statlige etater. Målsetningen med en overordnet strategi for arbeidet med elektroniske tjenester rettet mot næringslivet, som fremlagt i handlingsplanen for Et enklere Norge, er å sikre samordnede tjenester, å sikre tempo i utviklingen og å sikre at utviklingen samsvarer med brukerne – det vil si næringslivet – sine ønsker og behov.

Ansvar: Nærings- og handelsdepartementet, Altinn er alt operativ og har funksjoner for dialog i løpet av juni 2005

Arbeidet med å gjennomføre de ambisiøse planene for Altinn pågår for fullt. Brukere av tjenestene i Altinn har stor økning, og stadig flere tjenester gjøres tilgjengelig her. Tallet på unike brukere av Altinn ble tidoblet i 2005. I 2006 ble 91 pst. av innleverte aksjonærregisteroppgaver levert via Altinn. Dialogfunksjonen er tatt i bruk. Det er et utstrakt samarbeid med etater og brukerrepresentanter på mange nivå. Arbeidet med å ta i bruk e-signatur mv er forsinket pga forsinkelser knyttet til sikkerhetsportalen, men det arbeides nå med andre løsninger for å kunne tilby tjenester med signeringsbehov på slutten av året. I løpet av året vil en rekke andre tjenester være tilgjengelig i Altinn-portalen via felles påloggingssystem.

8. Handlingsplan for elektroniske innkjøp og elektronisk handel i offentlig sektor

Nytt anskaffelsesregelverk fra 2006, og etableringen av en felles PKI-basert identitets- og signaturløsning i 2005, gir nye muligheter for økt bruk av elektroniske innkjøp og ehandel i offentlig sektor. Markedsplassen ehandel.no er allerede på plass, men omsetningen så langt har ikke nådd de mål som har vært forventet. Det skal derfor utarbeides en Handlingsplan for elektroniske innkjøp og ehandel i offentlig sektor for perioden 2006-2009. Handlingsplanen vil sette spesiell fokus på bruk av elektroniske innkjøpsprosesser for de deler av verdikjeden som i dag ikke dekkes av Database for Offentlige Innkjøp (DOFFIN) eller Markedsplassen ehandel.no. Handlingsplanen vil også inneholde tiltak som kan bidra til å styrke konkurransekraften i norsk næringsliv, særlig blant små og mellomstore bedrifter. I den sammenheng vil arbeidet med å gjøre www.doffin.no mest mulig brukervennlig bli prioritert.

Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2005

Dokumentet «Strategi og tiltak for bruk av elektroniske forretningsprosesser og elektronisk handel» ble godkjent og publisert i oktober 2005. Strategien er tiltrådt også av ny regjering i januar 2006. [Doffin.no](http://doffin.no) med ny operatør kom fra januar 2006 i endret og mer brukervennlig utforming. Omsetning og antall deltakere på ehandel.no har økt jevnt og nærmer seg en milliard kroner over de siste 12 måneder. Fornyings- og administrasjonsdepartementet tar sikte på at et nytt regelverk for offentlige anskaffelser trer i kraft fra 1. januar 2007.

9. Videreutvikling av kompetansetiltak knyttet til elektronisk forretningsdrift i regi av Innovasjon Norge

Erfaringer tyder på at brukerstyrte programmer basert på bl.a. nettverkssamarbeid og bransjemedvirkning er egnet til å styrke konkurransekraften og innovasjonsevnen i små- og mellomstore bedrifter ved at de tar i bruk mer effektiv elektronisk forretningsdrift og IKT-løsninger. Innovasjon Norge vil videreutvikle disse programmene i 2006, bl.a. slik at alle bransjer og bedrifter som har nytte av veiledningstiltak for å utnytte innovasjonspotensialet i elektronisk forretningsdrift, skal ha tilbud om dette innen utløpet av 2009.

Ansvar: Nærings- og handelsdepartementet/Innovasjon Norge, frist 31.12.2006

Videreutvikling av kompetansetiltak knyttet til elektronisk forretningsdrift i regi av Innovasjon Norge: Innovasjon Norges BIT-satsing (bransjerettet IT) har vært et målrettet kompetansetiltak knyttet til små- og mellomstore bedrifter i en årrekke. BIT har utviklet seg fra et fokus på bransjer til verdikjedetenkning. Mye tyder på at man har gjort mye riktig og satsingen har høstet anerkjennelse fra EU og OECD. Innovasjon Norge har tatt initiativ til å revidere satsingen mot fremtidige behov og utfordringer. I tillegg bør satsingen nå ut til en større målgruppe. I den forbindelse planlegges en gjennomgang/evaluering av BIT høsten 2006. Evalueringen vil danne utgangspunkt for arbeidet med en ny satsing. Målet er en ny satsing under arbeidstittellen «Innovativ eBusiness» som skal være operativ fra 2007.

10. Operasjonalisering av ARKTRANS (ARKitektur for TRANSport)

Regjeringen har lagt til grunn at ARKTRANS tas i bruk som rammeverk ved utvikling av elektroniske tjenester innen transportområdet. ARKTRANS vil legge til rette for bedre kvalitet og gjenbruk av elektronisk informasjon på hele transportområdet. Fra og med 2005 er arbeidet med å operasjonalisere og nyttiggjøre seg ARKTRANS i praksis, lagt til ITS Norge. ITS Norge er en forening av transportetater, forskningsinstitusjoner og næringsliv. Arbeidet med ARKTRANS er sentralt for å få helhetlige, integrerte løsninger for person- og godstransport, en effektiv transportnæring, bedre behovsdekning for brukere av transport, bedre miljø, bedre sikkerhet og redusert sårbarhet.

Ansvar: Samferdselsdepartementet, permanent forvaltningsapparat 31.12.2007

ARKTRANS er et rammeverktøy for ITS (Intelligente TransportSystemer og tjenester). Rammeverktøyet er benyttet i nasjonale og internasjonale prosjekter og aktiviteter som gjør transportsystemene på bane, vei, sjøen og i luften tryggere og mer effektive. Det arbeides videre med tilrettelegging og utvikling av ARKTRANS.

EN SAMORDNET OG BRUKERORIENTERT OFFENTLIG SEKTOR

11. Felles infrastruktur for bruk av eID og e-signatur i offentlig sektor.

Brønnøysund-registrene skal på vegne av staten og kommunesektoren inngå og forvalte rammeavtaler med aktørene i markedet som tilbyr nødvendige tjenester og produkter. Viktige komponenter i infrastrukturen vil være:

- En sikkerhetsportal som skal understøtte elektroniske tjenester rettet mot innbyggere og næringslivet.
- Sikkerhetsportalens registreringstjeneste, som skal understøtte rask distribusjon av eID/e-signatur til innbyggere, med utgangspunkt i andre former for elektronisk autentisering så som passord og sikkerhetskoder utlevert av offentlige etater til bruk mot egne tjenester. Det vil også bli etablert ordninger for distribusjon av sertifikater på høyt sikkerhetsnivå, der personlig fremmøte er nødvendig, gjennom offentlige kontorer (f.eks. NAV-sentra, biblioteker el.l.).
- En felles avtale om utstedelse av eID/e-signatur til offentlige virksomheter og for ansatte i offentlig sektor.

For å sikre at løsninger som inngår i denne infrastrukturen oppfyller kravene nedfelt i Kravspesifikasjon for elektronisk ID og signatur (PKI) i offentlig sektor, vil det bli etablert en frivillig, offentlig godkjenningsordning.

Ansvar: Brønnøysund-registrene og Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2006

Rammeavtalen med Bankenes betalingsentral om tjenester fra en sikkerhetsportal ble avviklet i juni 2006. Norge.no utvikler en midlertidig autentiseringsløsning for MinSide-tjenester. Høsten 2006 skal Fornyings- og administrasjonsdepartementet i samarbeid med sentrale etater og KS legge frem et forslag til felles strategi for eID og e-signatur i offentlig sektor. Forslaget skal gå ut på bred høring. Tiltak for å realisere strategien, inkl. en ny felles sikkerhetsløsning, antas å være på plass i 2008.

Arbeidet med å få på plass en registreringstjeneste ble innstilt som følge av avviklingen av rammeavtalen med Bankenes betalingsentral. Det er imidlertid iverksatt et utredningsarbeid, i regi av Justisdepartementet og Fornyings- og administrasjonsdepartementet, for å avklare offentlig utstedelse av elektronisk ID på nasjonalt ID-kort. Konklusjoner og anbefalinger fra dette arbeidet skal foreligge ultimo 2006. Det antas at mulig utstedelse av eID på nasjonalt ID-kort tidligst kan starte i 2008.

Brønnøysundregisterne har startet prosessen med å etablere rammeavtale for virksomhets- og personsertifikater for ansatte i offentlig sektor. Brønnøysundregistrene har startet prosessen med å etablere en rammeavtale for virksomhets- og personsertifikater for ansatte i offentlig sektor. Det antas at prosessen kan slutføres i 2007.

12. Papirløs forvaltning

Det skal tilrettelegges for at all ikke-sensitiv, formell kommunikasjon innen offentlig sektor i hovedsak skal skje elektronisk. Fra en bestemt dato skal det ikke lenger sendes papirbrev eller annen formell kommunikasjon mellom statlige etater. I løpet av 2007 skal all ikke-sensitiv kommunikasjon departementene imellom foregå elektronisk.

Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2007

Fornyings- og administrasjonsdepartementet har satt i gang et forprosjekt for å anbefale løsninger for å ta i bruk virksomhetssertifikater for at departementene skal kunne utveksle digitalt signerte dokumenter innen departementsfellesskapet. Prosjektet innebærer en formalisering av dagens praksis for utveksling av dokumenter pr epost. Det ligger store gevinster i å redusere mengden av skanning og postombæring.

Avvikling av papirkommunikasjon krever både organisatoriske endringer og teknologisk utvikling. Prosjektet vil legge grunnlaget for at løsningene kan utvides for elektronisk utveksling innen hele forvaltningen, og med publikum og næringsliv. En mulig løsning til bruk i departementene antas å foreligge tidlig i 2009.

Tiltak	Status
13. Bedre elektronisk samhandling ved økt interoperabilitet	
 <p>Det skal satses mer på samordning og viderebruk av tekniske løsninger, begreper og definisjoner av stor betydning for elektronisk samhandling i og med offentlig sektor. Arbeidet vil omfatte flere og delvis parallelle aktiviteter, inkl. etablering av en standardiseringsfunksjon for offentlig sektor basert på samvirke mellom aktuelle virksomheter. Viktige begreper og metaddata må avklares og samordnes, og bedre kunnskapsdeling og informasjonsspredning er nødvendig.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2006.</p>	<p>Fornyings- og administrasjonsdepartementet opprettet i 2006 Standardiseringsrådet, som gir anbefalinger til departementet om hvilke åpne IT-standarder som bør legges til grunn for IT-systemene i offentlige virksomheter. Organet har bred sammensetning og vil ta for seg såvel tekniske som semantiske standarder, det vil si definisjoner av hvordan data skal fortolkes. Arbeidet i organet utgjør et ledd i en åpen beslutningsprosess der alle interesserte kan melde inn synspunkter og avgi hørings svar. Blant de første temaene som Standardiseringsrådet behandler, er spørsmålet om hvilke dokumentformater som bør benyttes i forbindelse med formidling av informasjon til publikum på Internett og via epost.</p>
14. Viderebruk og verdiskaping på grunnlag av offentlig informasjon	
 <p>Det skal etableres en helhetlig og oversiktig prisingspolitikk for viderebruk og verdiskaping på grunnlag av offentlig informasjon. Innen utløpet av 2005 skal det foreslås nye retningslinjer for prising av offentlig informasjon, som vil gjelde for viderebruk av informasjon innenfor både kultur, forskning og meteorologi.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2005</p>	<p>EU-direktivet om viderebruk av offentlig informasjon er implementert gjennom regler i ny offentlighetslov. Den nye offentlighetsloven som ble vedtatt våren 2006, og som vil tre i kraft 1.1.2008, fastsetter at innsyn som hovedregel skal være gratis og at alle aktører som viderebruker offentlig informasjon skal likebehandles med hensyn til vilkår og priser. Det skal fastsettes nye forskrifter om betaling ved innsyn og viderebruk av offentlig informasjon og det vil bli iverksatt en helhetlig prisingspolitikk som skal sikre effektiv viderebruk av offentlige data for økt verdiskaping og utvikling av nye tjenester, med utgangspunkt i gratisprinsippet.</p>
15. Bedre grunndata på personområdet	
 <p>Fremtidig folkeregister skal i større grad enn i dag være statens sentrale register med identifikatorer og nøkkelinformasjon om den enkelte innbygger. Arbeidet vil bl.a. omfatte avklaring av registerinnhold og forvaltningsprinsipper, juridiske utfordringer og administrative og økonomiske konsekvenser. Arbeidet samkjøres med revisjon av Lov om folkeregistrering, med aktuelle forskrifter.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet i samarbeid med Finansdepartementet</p>	<p>Finansdepartementet og Fornyings- og administrasjonsdepartementet har i samarbeid nedsatt en arbeidsgruppe som skal vurdere et fremtidig folkeregister med felles nøkkelinformasjon om den enkelte innbygger. Arbeidsgruppen ble etablert i mars 2006 med bred deltagelse fra ulike etater, i tillegg er det knyttet et interdepartementalt kontaktforum til arbeidet. Høy kvalitet på felles opplysninger og kostnadseffektiv elektronisk samhandling i og med offentlig sektor skal være fokus for arbeidet. Endelig slutt rapport skal leveres til Finansdepartementet i april 2007.</p>
16. Tilgang på all offentlig stedfestet informasjon gjennom Norge digitalt	
 <p>Gjennom Norge digitalt skal alle offentlige produsenter, forvaltere og store nasjonale brukere av geografisk informasjon (kart og geodata) og eiendomsdata etablere en felles samordnet og brukerorientert tjeneste. Tjenesten innebærer at alle standardiserte data gjøres fritt tilgjengelig for alle i et forvaltningssamarbeid, gjennom en felles portal. Tjenesten vil likeledes bli kommersielt tilgjengelig og som innsynsløsning for innbyggerne. Aktivitetene i Norge digitalt må reguleres gjennom et i størst mulig grad standardisert avtaleverk, en felles finansieringsmodell, videre utvikling av standarder og en felles teknologisk plattform basert på at data skal være tilgjengelig over Internett. Statens kartverk skal være koordinator for Norge digitalt. Satsingen skal øke bredden av tilgjengelig stedfestet informasjon, samt bedre kvaliteten og tilgjengeligheten for alle.</p> <p>Ansvar: Miljøverndepartementet i samarbeid med øvrige departementer, kommunene og Statens kartverk. Frist, 31.12.2005 for første fase i Norge digitalt.</p>	<p>Norge digitalt samordner arbeidet med stedfestet informasjon på kommunalt, regionalt og nasjonalt nivå. Avtaleverket for dette samarbeidet er utarbeidet og omfatter også rettigheter og økonomi. Samtidig arbeides det fortsatt med å inkludere nye parter i samarbeidet. Geodata som er tilgjengelig gjennom Norge digitalt kan også tilegnes gjennom Norsk Eiendomsinformasjon, for brukere som står utenfor samarbeidet.</p> <p>Prosjektet geoportal ble gjennomført i 2004 finansiert med Høykom-midler. Det hadde fokus på tekniske løsninger for tilgjengelig-gjøring og visning av kart på Internett. Statens kartverk har i 2006 fått Høykom-midler for å forbedre konseptet ytterligere.</p> <p>Elektroniske sjøkart er i dag tilgjengelig for områdene fra sven-skegrensen til Helgeland. Videre nordover i Nordland, Troms og Finnmark er kart delvis ferdigstilt. Resterende områder skal måles ferdig i 2007, slik at norskekysten vil være dekket med elektroniske sjøkart for alle viktige farleder medio 2008.</p>

Tiltak	Status
17. Digital ledelse og forvaltning av personalressursene i det offentlige	
 <p>Digital ledelse skal bli en integrert del av lederrollen i det offentlige. Digitalisering rommer så mange muligheter og konsekvenser at alle ledere må gjøres i stand til å utøve digital ledelse.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Det skal tas initiativ for å sikre at Digital ledelse blir en integrert del av lederrollen i det offentlige, jf topplederprogrammet, lederopplæring osv. – Det skal legges tilrette for at de ansatte i offentlig sektor settes i stand til å møte et digitalt arbeidsliv. <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2006</p>	<p>Digital ledelse var tema på statens topplederkonferanse i august 2005. For å kunne ta ut effektiviseringsgevinsten ved innføring av ny teknologi, må lederne ha et bredt fokus på blant annet kompetanse og utvikling, samarbeidskulturer i og mellom organisasjoner, samt de ansattes medvirkning.</p> <p>For å sette de ansatte i stand til å møte et stadig mer digitalisert arbeidsliv, vil digital kompetanse være et sentralt element i utviklingen av en ny ledelsesplattform og en ny personalpolitikk i staten.</p>
18. Sømspill 2007	
 <p>Sømspill 2007 er den nasjonale strategien for IKT-utvikling i helse- og sosialsektoren. Visjonen for arbeidet er at pasienters og brukeres møte med tjenestene skal oppleves som helhetlige forløp. Strategien omfatter et «kommuneprogram» som skal bidra til en samordnet utvikling av elektronisk samarbeid med og innen kommunal helse- og sosialtjeneste. Seks kommunale fyrtårn skal følges over 3 år. Fyrtårnprosjektene er prosjekter av nasjonal nyskapende karakter, som har overføringsverdi for andre kommuner og som innebærer utprøving av konkrete tiltak for elektronisk samarbeid. Fyrtårnene skal identifisere behov, gevinstpotensial og mulige løsninger for elektronisk samarbeid innen kommunal helse- og sosialtjeneste og mellom sosialtjenesten og spesialisthelsetjeneste. Prosjektene skal gjennom å synliggjøre muligheter og dokumentere gevinster virke stimulerende for andre.</p> <p>Ansvar: Sosial- og helsedirektoratet, frist 31.12.2008</p>	<p>Midtveis i gjennomføring av Sømspill 2007-strategien gir sentrale aktører og medspillere i sektoren klar støtte til de felles, langsiktige mål. Det oppleves som viktig å ha en strategi som fastlegger felles rammer og felles mål for IKT-utviklingen og -anvendelsen. Dette utgangspunktet gir en unik mulighet for den betydelige innsatsen som gjenstår for å nå kritisk masse for bruk av helsenettet og realisere det store gevinstpotensialet som ligger i elektronisk samhandling. Fyrtårnskommunene gjennomfører prosjekter som har vakt stor interesse. I tillegg har Norsk Sykepleierforbund og KS i samarbeid med bl.a. Sosial og helsedirektoratet, tatt ansvar for å utarbeide helsefaglige krav til aktuelle systemer samt å gjennomføre pilotering av nye løsninger.</p>
19. Opprettelse av IPLOS-register	
 <p>IPLOS er et informasjonssystem basert på individdata for søkere og tjenestemottakere av kommunale sosial- og helsetjenester som skal tas i bruk i alle kommuner fra 1. januar 2006. Systemet er et verktøy for dokumentasjon, rapportering og statistikk og skal gi informasjon om søkere og mottakere av tjenestene. Det skal være en obligatorisk del av KOSTRA og vil gi bedre grunnlag for planlegging og styring samt vurdering av kvalitet og effektivitet mellom tjenestene og kommuner. For å sikre opprettelsen av det sentrale pseudonyme IPLOS-registeret har regjeringen i Ot. prp. nr. 65 (2004-2005) foreslått endringer i helseregisterloven slik at slike registre med hjemmel i loven også kan behandle helseopplysninger for å ivareta oppgaver etter sosialtjenesteloven. Forskriften om opprettelsen av IPLOS-registeret vil sendes på høring våren 2005.</p> <p>Ansvar: Helse- og omsorgsdepartementet, frist 01.01.2006</p>	<p>Informasjonssystemet IPLOS er obligatorisk i saksbehandling og dokumentasjon, for alle landets kommuner fra mars 2006. IPLOS blir en del av KOSTRA-rapporteringen og pleie- og omsorgsstatistikken for 2006 skal baseres på innsendte IPLOS-data. IPLOS skal gi bedre grunnlag for planlegging og styring samt vurdering av kvalitet og effektivitet i tjenestene og mellom kommuner.</p> <p>For å sikre opprettelsen av det sentrale registeret ble det vedtatt endringer i Helseregisterloven i juni 2005 slik at registre med hjemmel i loven også kan behandle helseopplysninger for å ivareta oppgaver etter sosialtjenesteloven. Forskrift om pseudonymt register for individbasert pleie- og omsorgsstatistikk, IPLOS-forskriften, trådte i kraft 1. mars 2006. Sosial- og helsedirektoratet er databehandlingsansvarlig for det pseudonyme IPLOS-registeret. Registeret ligger i Statistisk sentralbyrå. Tiltrodd pseudonymforvalter for registeret er Skattedirektoratet.</p>
20. Gevinstrealisering i offentlige IKT-prosjekter	
<p><i>Erfaringsoverføring fra gode digitaliseringsprosjekter</i></p>	
 <p>Det skal utarbeides «best practice» veiledere, som viser frem eksempler på suksessrike IKT-prosjekter i ulike deler av den offentlige forvaltning. Eksempelene skal videre dokumentere hvordan disse løsningene er blitt integrert i organisasjonene, samt hvilke gevinster/forventede effekter som er oppnådd.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2005</p>	<p>Det viser seg at det er betydelige kompetanseutfordringer når det gjelder å ta ut gevinster av IKT-investeringer. Dette gjelder spesielt blant mindre kommuner. For å bidra til støtte og erfaringsoverføring har Statskonsult på oppdrag av Fornyings- og administrasjonsdepartementet utarbeidet en veileder/rapport om temaet. Men det er fortsatt behov for å arbeide videre for å løfte frem de gode prosjektene.</p>

	Tiltak	Status
	<i>Veileder for måling og rapportering av gevinster</i>	
	<p>Det skal utvikles «best practice» for målrettet gevinstrealisering i offentlige virksomheter gjennom bedret oppfølging av ressursbruk i IKT-investeringer og større kontroll med at de forventede effekter av satsningene realiseres. God måling av utviklingen forutsetter at det etableres treffende indikatorer og stabile og forutsigbare ordninger for jevnlig rapportering. Dette vil synliggjøre fremdrift og avdekke forbedringsområder</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 01.07.2006.</p>	<p>For å utarbeide verktøy for bedre å vurdere og følge opp kost/nytte av IKT-prosjekter i etatene, ble det i juni 2006 utarbeidet en veileder av Senter for statlig økonomistyring og Fornyings- og administrasjonsdepartementet. Senter for statlig økonomistyring har i fortsettelsen et spesielt fokus på dette arbeidet. Dette vil ventelig bidra til bedre styring av IKT-prosjekter i etatene.</p>
	<i>Måle gevinster i prosjekter som mottar støtte fra HØYKOM.</i>	
	<p>Prosjekter som mottar støtte over Høykom-programmet, skal rapportere på kvantitative indikatorer slik som frigjort arbeidskraft, reduserte driftsutgifter, kortere behandlingstid, etablering av nye tjenester, redusert kostnad ved tjenesteproduksjon og reduserte kostnader for brukeren av tjenesten. Dessuten skal det rapporteres på et utvalg kvalitative indikatorer.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2006</p>	<p>Det har lenge vært en utfordring å måle effekter av tildelte midler under Høykom-programmet. For bedre å synliggjøre potensialet av IKT-prosjekter i kommunesektoren ble det i regi av Høykomsekretariatet utarbeidet en veileder i 2005. Alle prosjekter i Høykom-porteføljen vil nå rapportere etter denne malen. De første rapporteringene etter denne malen er mottatt, og flere vil følge.</p>
21. Videreføring av Høykom-programmet		
	<p>Høykom-programmet skal videreføres til 2007 med hovedvekt på å styrke bredbåndsutviklingen i distriktene og stimulere til utnyttelse av potensialet i moderne bredbåndskommunikasjon. Målsetningen er at et forsterket resultat- og gevinstfokus innenfor Høykom skal ha overføringsverdi til regjeringens øvrige satsinger på effektivisering og forenkling av offentlig sektor ved hjelp av IKT. I det videreførte programmet skal det legges vekt på å understøtte prosjekter med potensial for utrulling i større skala og systematisk måle og synliggjøre gevinster av prosjektene. Høykom skal i sin virksomhet aktivt trekke veksler på og formidle fra programmets kunnskapsbase omkring løsninger som effektiviserer og forbedrer offentlig tjenesteyting ved hjelp av elektronisk samhandling. Brukerperspektivet skal stå sentralt i programmets virksomhet.</p> <p>Ansvar: Fornyings- og administrasjonsdepartementet, frist 31.12.2007</p>	<p>Programmet ble i 2006 tilført ytterligere 50 millioner kroner noe som gav en samlet ramme på nær 120 millioner kroner. For 2007 vil regjeringen foreslå 100 millioner kroner til bygging av infrastruktur for bredbånd. Totalt er bevilgningen til bredbånd i 2007 på nær 122 millioner kroner. Dette er den største bevilgningen til programmet noensinne. Programmets distriktinnretning er styrket, og det satses aktivt på å understøtte prosjekter med potensial for utrulling i større skala samt systematisk å måle og synliggjøre gevinster av prosjektene. Videre prioriteres tiltak for kunnskapsdannelse og kunnskapspredning. I forbindelse med fordeling av tilleggsbevilgning på 50 millioner kroner ble fylkeskommunene invitert til å ta en aktiv rolle i den videre utbyggingen av bredbånd. Flere fylkeskommuner har allerede gjort dette med stort hell og ambisjonen er at enda flere vil involvere seg.</p>

Vedlegg

Kildehenvisninger, referanser og nettkilder

Hoveddelen av data og statistisk materiale som denne rapporten bygger på er hentet fra følgende undersøkelser:

- Nøkkeltall om informasjonssamfunnet 2005, Statistisk sentralbyrå 2006
- IKT i husholdningene, Statistisk sentralbyrå 2006
- Bruk av IKT i næringslivet, Statistisk sentralbyrå 2006
- Bruk av IKT i staten, Statistisk sentralbyrå 2. kvartal 2006
- ITU Monitor 2005, Forsknings- og kompetansenettverk for IT i utdanning, ITU
- ABMs bibliotekundersøkelse utført av Statistisk sentralbyrå for ABM-utvikling (Statens senter for arkiv, bibliotek og museum), rapport 2006/14.
- Norges Næringslivsundersøkelser (NNU) 2006 Q2 – En bedriftsundersøkelse, Perduco
- En enklere hverdag for bedriftene – Forslag til etablering av et forenklingsprogram, NHO, 2006
- Kjennskapsmåling 2006 gjennomført for Norge.no, Synovate MMI
- Statistikk for bibliotek og museum, ABM-utvikling, 2004
- Interbus – Norske personer og husholdningers bruk av Internett og teknologi, TNS Gallup, 2006
- Kvalitet 2005, Norge.no, 2005
- eBorger 2006, VOX, 2006
- Utdanningsspeilet 2005, Utdanningsdirektoratet
- Hva mener aktive Internett-brukere om offentlige Internett-tjenester? Resultater fra en online spørreskjemaundersøkelse, gjennomført våren 2006, SINTEF IKT
- Programplan for VERDIKT – kjernekompetanse og verdiskapning i IKT, Norges Forskningsråd

Øvrige data bygger på intervju med nøkkelpersoner i departementer og virksomheter.

Se også følgende lenker for statistisk materiale:

www.enorge.org

www.ssb.no/ikt

www.shdir.no/samspill

www.itu.no

www.norge.no/kvalitet

www.ehandel.no

Norges avanserte teknologibruk skal gi innbyggere og næringsliv en enklere hverdag og bidra til å fremme verdiskaping og dermed trygge velferden for nye generasjoner.

Underveisrapport eNorge 2009

– Status for måloppnåelse og tiltak – oktober 2006

FØRNYINGS- OG
ADMINISTRASJONSDEPARTEMENTET